

10

NOVINY KEŽMAROK

Kultúrno-spoločenský
mesačník mesta

OKTÓBER
2023
8. ročník

Vydáva Mestské kultúrne stredisko
v Kežmarku

Začiatok školského
roka v meste

str. 6

Plány mesta zvýšia
komfort obyvateľov

str. 14

Pripravujeme sa na
Literárny Kežmarok

str. 16-17

..... Október je mesiacom úcty k starším.
Nezabúdajme na našu históriu a tradície.

➤ viac na str. 3

DREVONA®

MICHALSKÁ 73 KEŽMAROK

tel : 0918 605 347   email: kezmarok@drevona.sk

PF 20230601

Čistinka

Kežmarčania držia spolu, že to svet nevidel!

Ďakujeme, že hlasujete za Čistinku v našom meste.
 Spojme sily a vyhráme 1 z 5 moderných mestských parkov Čistinka vybavených workoutovou zónou, grilovacím kútkom, multifunkčným športovým aj detským ihriskom.

Ako hlasovať?
 Stačí sa registrovať na lidl.sk/cistinka a každý deň **od 11. 9. do 22. 10. 2023** môžete pridať nášmu mestu 1 hlas. Dajte to vedieť aj vašim známym, čím viac hlasov, tým vyššia šanca vyhrať. **Viac na lidl.sk/cistinka**

LIDL
Správna voľba

ZEM (ZAS)ĽUBENÁ

Ekumenické podujatia v Kežmarku zamerané na históriu, kultúru a odkaz Židov pod Tatrami.

Utorok 3. október 2023 o 10.00 a o 18.00, kino Iskra
Prvá vlna transportov zo Slovenska
 prednášajúci: Matej Beránek, Múzeum holokaustu Sereď, hudobný hosť: Peter Duchnický

Utorok 7. november 2023 o 10.00, pamätník obetí holokaustu pri nákupnom stredisku Bažant
Odhalenie pamätnej tabule s textom aj v nemeckom jazyku

Utorok 17. október 2023 o 18.00, kino Iskra
Židovské korene kresťanstva
 prednášajúca: Veronika Barátová, Komunita blahoslavenstiev Okoličné

Utorok 7. november 2023 o 18.00, Mestské kultúrne stredisko
Kajúca tryzna
 kňazi kresťanských cirkví v Kežmarku
 hudobný hosť: Míriam Kaiser s kapelou

Utorok 24. október 2023 o 18.00, kino Iskra
Kresťanstvo a Judaizmus
 prednášajúca: Veronika Barátová, Komunita blahoslavenstiev Okoličné

Všetci ste srdečne vítaní!
Zmena programu vyhradená!

KEŽMAROK
MODERNÝ • DYNAMICKÝ • HISTORICKÝ

KEŽMAROK
MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO

KEŽMAROK
MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO

KEŽMAROK
MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO

KARATE KLUB KEŽMAROK

NÁBOR

nových členov od 5 rokov

Prihlásiť sa môžete počas tréningov.

Miesto: ZŠ Nižná brána

Kedy: pondelok a streda

Čas: od 17:00 do 18:00

Čo potrebujete na tréning: tepláky, tričko, tenisky na prezutie, vodu

Informácie na tel.: +421 911 607 747

Tešíme sa na nové talenty, ktoré budú úspešne reprezentovať naše mesto. Príďte k nám.

Baštová ulica prešla rozsiahlou rekonštrukciou

I keď najviditeľnejšou súčasťou zmeny dnešnej Baštovej ulice je nový asfaltový koberec, skutočnosť ukazuje, že za finálnym výsledkom jej rekonštrukcie sa prelína hneď niekoľko kľúčových technických riešení. Ich súhrn cestnú premávku na nej činí nielen plynulejšou, ale i bezpečnejšou. Čo všetko generálna oprava priniesla?

Zrekonštruovaný úsek Baštovej ulice.

Pravidelne vyťažaná a dôležitá ulica v blízkosti historického centra mesta slúži svojmu účelu vo vynovenej podobe už niekoľko mesiacov. S rekonštrukciou Baštovej ulice mesto začalo na jar tohto roka. Hlavné práce prebehli medzi 15. júnom až 6. júlom. Súhrnne vynovenie celej ulice – tiahnucej sa od predajne Kovospol po križovatku s Garbiarskou ulicou pri supermarkete Billa – trvalo tri mesiace.

Keďže je to prvá ulica, na ktorú sa autá po vjazde do centra mesta napoja, ide zároveň o jednu z najvyťaženejších ciest v blízkosti centra. Jednak hustotou premávky, obsadenosťou parkovacích miest, ale i zvýšenou mierou pohybu chodcov.

Rozsah zmien za takmer polmiliónovú cenovku

Za niekoľko stovák tisíc eur sa pri rekonštrukcii podarilo priniesť riešenia, ktoré sú už v tejto dobe samozrejmosťou. Avšak ich kombinácia na úzkej a periodicky zaťažovanej jednosmernej ceste sa podpisuje pod výrazne lepšiu stav cestnej premávky. A je o poznanie plynulejšia a bezpečnejšia. Komplexná oprava si vyžiadala 480-tisíc eur, uviedli z oddelenia rozvoja mesta a výstavby. Polovica z týchto zdrojov pochádza z eurofondov.

Samotná rekonštrukcia pozostávala z obnovy vozovky, chodníkov a verejného osvetlenia. Pri chodníkoch sa mesto drží zásady, podľa ktorej musia mať schopnosť prepúšťať vodu. Na tejto ulici sa zvykli tvoriť veľké kaluže, preto chodník

z priepustnej zámkovej dlažby prospeje. Popritom sa doplnením prechodov pre imobilných bral ohľad aj na nich. Zvýšila sa i hustota osvetlenia s LED svietidlami.

Autám stojacim čiastočne na chodníku odzvonilo

Najvýraznejšia zmena však nastala pri úprave spôsobu parkovania. Po novom už nebude možné parkovať čiastočne na chodníku a čiastočne na vozovke. V minulosti sa na niektorých úsekoch Baštovej pritom takto parkovalo. Parkovacie miesta ostávajú už iba na vozovke, čo je – okrem iného – v súlade s novým zákonom, podľa ktorého už od októbra nebude možno parkovať čiastočne na chodníkoch. Túto skutočnosť reflektuje i nové vodorovné značenie. A minimálna šírka cestnej komunikácie 5,2 metra zabezpečuje plynulý prejazd všetkým autám.

K úplnosti uvedme, že jej obnovu mierne predĺžilo doplnenie a sfunkčnenie už existujúcich uličných vpustov na dažďovú vodu. Oddelenie rozvoja mesta a výstavby dodáva, že počas rekonštrukcie staviteľ dbal na to, aby sa premávka po Baštovej obmedzila v čo najmenej možnej miere. I s týmto na zreteli ju napokon odovzdal ešte pred začiatkom festivalu EL'RO, počas ktorého je v meste obvykle vysoký nápor na premávku.

Výsledným produktom je výrazné skvalitnenie dopravnej infraštruktúry ako takej. Najbližšie podobnú rekonštrukciu podstúpi Ulica Karola Kuzmányho.

Text a foto: Kristián Krempaský

Vážime si našich seniorov

Október je mesiacom, ktorý patrí seniorom. Jeseň, ktorá je všade naokolo nám pripomína aj ľudský život, ktorý po svojich aktívnych rokoch prichádza do oddychu, nejde však o obdobie smutné, ale pestré ako listy na stromoch.

Mesto Kežmarok sa pýši titulom Senior Friendly a naozaj sa stará o vážne, dôležité a často aj základné podmienky kvalitného a plnohodnotného života seniorov. A tým je napríklad opatrovateľská služba, ktorú mesto poskytuje takmer sedemdesiatim seniorom. O pohodlie našich seniorov sa stará 30 stálych zamestnankýň. Aby dostali kvalitné služby, naše opatrovatelky sú zapojené do projektu na podporu opatrovateľskej služby. Snažíme sa, aby boli naše služby na čo najvyššej úrovni a vaše náklady čo najnižšie. Teší nás, že aj počas zložitého obdobia pandémie sme opatrovateľskú službu poskytovali bez prerušenia. Súčasťou starostlivosti mesta o seniorov je ich stravovanie v Zariadení pre seniorov a v Zariadení opatrovateľskej služby. Zaujmem o túto službu z roka na rok stúpa. V súčasnosti využíva službu varenej stravy takmer 150 stravníkov, väčšina z nich dostane obed vďaka rozvozu priamo domov.

S cieľom zvyšovania úrovne bývania seniorov mesto Kežmarok zrealizovalo kompletnú rekonštrukciu všetkých oddelení Zariadenia pre seniorov a Zariadenia opatrovateľskej služby. Zvýšil sa tak ich štandard bývania aj poskytovania sociálnych služieb. Približne päťdesiatim seniorom prispieva mesto finančne aj na úhradu ubytovania. Využívame tiež moderné technológie, ktoré starším s obmedzeným pohybom umožňujú navštevovať pamiatky mesta z pohodlia domova.

Kežmarskí seniori môžu voľný čas tráviť aj v Dennom centre na Ulici Martina Lányiho 3. Zabezpečili sme v ňom rekonštrukcie sociálneho zázemia, bezbariérové toalety v hodnote 10 tisíc eur a staráme sa o sústavné vylepšovanie interiéru i exteriéru tohto obľúbeného zariadenia. Mesto sa tiež postaralo o zvýšenú kvalitu voľnočasových zariadení, napríklad upravilo altánok, zveladilo športové ihriská a mnohé ďalšie.

Za rok 2016 aj 2017 získalo naše mesto titul Senior Friendly, čo znamená mesto ústretové voči seniorom. Titul Európske mesto športu 2022 umožnil mestu finančne prispieť na športové zariadenia aj pre seniorov.

Dovoľte mi zaželať Vám všetkým našim seniorom predovšetkým dobré zdravie, osobnú i rodinnú pohodu a radosť z predstavy, že ste nám – Vaším pokračovateľom - odovzdali všetky skúsenosti a vedomosti, ktoré sa usilujeme naďalej rozvíjať a zdokonaľovať.

*PhDr. Mgr. Ján Ferenčák, MBA
Váš primátor*

V skratke

Na Kežmarskom hrade v septembri začali s rekonštrukciou sociálnych zariadení. Riaditeľka Múzea v Kežmarku Erika Cintulová pre TASR uviedla, že práce potrvajú približne dva mesiace. Hrad bude počas realizácie projektu otvorený bez obmedzení. „Začali sme s rekonštrukciou sociálnych zariadení v administratíve a následne budeme pokračovať aj priamo na hrade. Je to v rámci projektu Integrovaného regionálneho operačného programu a Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, ktorý je zameraný na odstránenie dosahov pandémie na kultúrne inštitúcie. Jeho súčasťou sú preto aj bezdotykové dávkovače dezinfekcie. Sme radi, že sa to konečne začalo, pretože tie naše zariadenia už boli v naozaj zlom stave,“ skonštatovala Cintulová s tým, že práce by mali byť ukončené do októbra. Súčasťou projektu sú aj bezbariérové toalety, priestor pre mamičky s deťmi a vznikne aj zázemie pre lektorov. Celkové náklady sú vo výške 165-tisíc. Cieľom rekonštrukcie je podľa riaditeľky zlepšiť komfort návštevníkov i pracovníkov múzea. Zastaralé, kapacitne nepostačujúce toalety a kanalizácia spôsobovali problémy najmä počas hlavnej sezóny a organizácie rôznych podujatí, kedy sa v areáli pohybovalo väčšie množstvo ľudí. Realizácia prác prebieha pod dohľadom pamiatkarov, keďže ide o historickú pamiatku. Aj preto je obnova toaliet špecifická v porovnaní s inými objektmi. „Práve sme v štádiu prípravy ďalšieho projektu, reagovali sme na výzvu programu cezhraničnej spolupráce Interreg s Poľskom. Máme veľmi silného partnera v Novom Targu. Chceli by sme z týchto zdrojov zrekonštruovať meštiansky dom na Ulici Dr. Alexandra, ktorý návštevníci poznajú ako našu výstavnú sieň,“ priblížila ďalšie plány Cintulová. Obnovou by mal prejsť celý objekt vrátane vnútorného vybavenia. Ďalšie zdroje si vyžadujú aj pridružené tzv. mäkké aktivity. „V prípade, že budeme úspešní, s prácami by sme chceli začať na budúci rok,“ dodala riaditeľka.

Informovala: TASR

Dňa 10. septembra o 7.30 hod. bola na Ulici Generála Štefánika 47 v objekte Centra voľného času v Kežmarku nájdená basketbalová lopta KOCK University. Majiteľ si ju môže vyzdvihnúť v budove sídla mestskej polície Kežmarok.

Informovala: Mestská polícia Kežmarok

Diskusiu s farármi troch kresťanských cirkví otvorili v utorok 5. septembra v Kežmarku sériu podujatí, ktoré sú venované histórii, kultúre a odkazu Židov pod Tatrami. Podujatie otvoril prezentáciou Mikuláš Lipták, ktorý priblížil dejiny Židov v meste Kežmarok. Následne sa v diskusii na tému dôležitosti kajúcej tryznej rozprávali Roman Porubän, evanjelický farár a. v., Dominik Petřík, správca gréckokatolíckej farnosti v Kežmarku a František Trstenský, farár a dekan Rímskokatolíckej cirkvi. V otázkach a odpovediach sa všetci traja vyjadrili k dôležitosti pokánia vo vzťahu k hriechom, ktorých sa dopustili aj zástupcovia kresťanských spoločností voči židovskému obyvateľstvu. „Málo si uvedomujeme, že antisemitizmus je útok na samotného Ježiša Krista, ktorý sa narodil židovskej matke, zachovával židovské prikázania, navštevoval synagógu a chrám a zachovával židovské sviatky,“ zdôraznil kežmarský dekan Trstenský. Dominik Petřík pripomenul dôležitú úlohu biskupa Petra Pavla Gojdiča pri

Odpustová slávnosť spojená s posviackou ikonostasu, oltára a mobiliáru svätyne, ktorá bola 10. septembra v Gréckokatolíckom chráme Narodenia Presvätej Bohorodičky v Kežmarku bola o čosi slávnostnejšia. V úvode privítal biskupov Petra Rusnáka a Milana Lacha primátor mesta Ján Ferenčák. V závere prišli na rad odovzdávania ocenení pre duchovných otcov Pavla Nižníka a Jána Zavackého. Medailu Petra Pavla Gojdiča si odniesli aj podporovatelia a realizátori stavby ikonostasu a prestola.

Ondrej Miškovič

Nová a na umne vyhotovené diela bohatú výstavu ste mohli obdivovať celý september vo Výstavnej sieni mesta Kežmarok. Dňa 7. septembra sme v spoločnosti Kežmarského klubu výtvarníkov boli súčasťou jej sprístupnenia verejnosti. Za celý mesiac ju navštívila hojnosť prívržencov umenia. Tešíme sa na vás na ďalších výstavách.

Kristián Krempaský

V kine Iskra sa v utorok 5. septembra uskutočnilo prvé z podujatí s názvom Zem (zas)ľúbená. Ekumenické podujatia na pôde mesta si pripomenú históriu Židov pod Tatrami počas celej jesene.

Ondrej Miškovič

Výroba ekologického tepla na dosah: geotermálny vrt podstúpi hydrodynamickú skúšku

Črtá sa začiatok reálnej výroby tepla a teplej úžitkovej vody z jedného z najperspektívnejších obnoviteľných zdrojov energie v Kežmarku. Kým však tento účel geotermálny vrt začne plniť, musí obstáť v kľúčovom teste. Hydrodynamická skúška vynesie rozhodujúci verdikt.

Vrt prvýkrát vyrobí teplo

K tejto skúške dôjde onedlho. Jej súčasťou bude viacero procesov a výstupov. Prednostne však preverí parametre vrtu. Zistí sa, v akej najvyššej teplote možno vodu z vrtu dostať, jej prietok a ďalšie. Rôznych ukazovateľov bude bezpočet. Aj na základe týchto meraní sa neskôr budú môcť procesy lepšie naladiť.

Príslušný štátny orgán výsledky skúšky vyhodnotí. A vyvodí z nej viacero záverov. Jedným z nich je určenie množstva vody, ktoré bude možné z vrtu odobrať. Podstatnou skutočnosťou je, že vrt prvýkrát bude vyrábať teplo. Teda presnejšie – ohrievať vodu. Pôjde však iba o skúšobný stav.

Infraštruktúra zahŕňajúca sieť potrubí smerom od geovrtu je v tejto chvíli pripravená a pod tlakom. Vedie smerom ku hybridnej kotolni K-4. V nej finišujú prípravy na skúšku.

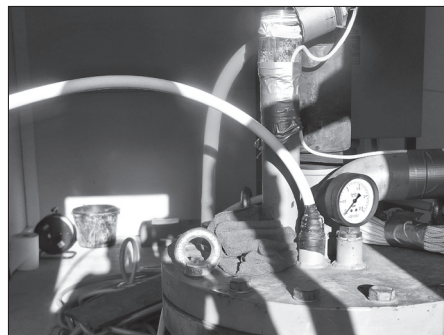
Predbežné dáta predznamenávajú úspešnú skúšku

Z už vykonaných laboratórnych testov vieme, že voda z vrtu je ekologicky nezávadná. Potvrdil to investor. Geotermálnu vodu bude priamo z vrtu čerpať ponorné čerpadlo a sieťou potrubí ju dopravovať do kotolne, kde odovzdá svoje teplo cez sústavu výmenníkov tepla.

Pripomeňme, že vrtné práce sú v tejto chvíli dokončené, momentálne prebiehajú spomínané posledné úpravy v kotolni K-4. Celková hĺbka vrtu dosahuje 2 500 metrov, pričom teplota vody na dne vrtu dosahuje okolo 90 °C. Investícia do spoločného projektu mesta Kežmarok a súkromného investora predstavuje sumu 3,5 milióna eur.

Stabilizácia cien tepla

Jedným z cieľom vrtu je okrem iného zastabilizovať ceny tepla. Podotknime, že ide ekologický a bezemisný domáci zdroj

Zaplombovaný geotermálny vrt pred hydrodynamickou skúškou.

energie. Navyše nezávislý od geopolitických pomerov.

Ak po spustení vrtu bude v budúcnosti pomer geotermálnej energie na výrobu tepla výrazný, vznikne možnosť čerpať ďalšie fondy a prostriedky. Tie by poslúžili na obnovu centrálného zdroja tepla (CZT) v meste s cieľom urobiť ho čo najviac ekologickým. Najprv však tento pomer musí byť natoľko výrazný, aby štát vyhodnotil, že mesto disponuje účinným CZT. Či k tomu smerujeme, preukáže hydrodynamická skúška.

Text a foto: Kristián Krempaský

Kostolné námestie prejde úplnou obnovou. Historický ráz si však zachová

Stavebné povolenie na jeho rekonštrukciu bolo vydané pred rokom, stačí nájsť už len zdroje. Radnica sa aktuálne ohliada po externom financovaní. Reč je o Kostolnom námestí a príľahlej Novej ulici. Ak sa podmienky splnia, s obnovou sa môže začať.

Asfalt zmizne. Nahradí ho dlažba

Nepravdivý tvar Kostolného námestia a príľahlej rozvetvenej Novej ulice v ústraní Hlavného námestia je tvrdým orieškom – mesto ho chce totiž úplne zrevitalizovať a zároveň zachovať pomernú časť jeho pôvodných charakteristík. Ide predsa o jednu z významných historických lokalít mesta. Práve preto by sa mali pôvodné rysy zvýrazniť.

Pre súčasný materiál povrchu vozovky Novej ulice to znamená, že obnova novým asfaltom – ako je to v prípade Baštovej ulice – vypadáva z hry. Mesto totiž na ulici asfalt nechce. Namiesto toho sa ponúka alternatíva v podobe súvislej zámkovej dlažby. Tá bude plynulo nadväzovať na areál Kostolného námestia, ktoré je z viac ako 80 percent pokryté tzv. mačacími hlavami – dnes už nepraktickými žulovými kameňmi.

Vznikne tým jeden súvislý celok s novou, jednoliatou dlažbou. Tá oblasti dodá historický nádych. A zachovávajú sa i staré travertínové žľaby.

S čím revitalizačný balík ráta?

Ako je to bežné trebárs pri revitalizáciách vnútroblokov, zrekonštruujú sa i inžinierske siete, doplní sa mobiliár (hlavne v blízkosti Baziliky sv. Kríža) a vykonajú sa sadovnícke úpravy. V tomto prípade sa vysadí nová lipová aleja. Súbežne s tým sa kompletne obnoví a zhustne systém verejného osvetlenia a doplní sa kamerový systém. Týkať sa to bude i tmavých malých bočných uličiek.

Doplňme, že balík obnovy zahŕňa aj premenu podoby časti Novej ulice smerom od čajovne Aura. Pozdĺž celého úseku sa tiahne vyvýšenina, kde zväčša parkujú auta. Po novom sa zúži a bude slúžiť už iba chodcom.

Na získanom priestore vzniknú parkovacie miesta pre rezidentov.

Vymedzenie parkovania a celkový rozpočet

Keďže ide predovšetkým o námestie, projekt ráta i so striktnějšíou úpravou parkovacích miest na tamojšom parkovisku. Znamená to, že sa vyčlenia miesta pre hostí Hotela Hviezdoslav a pre návštevníkov baziliky. „Momentálne sa toto parkovisko neplánuje spoplatniť, avšak je možné, že v budúcnosti dôjde k zmene organizácie dopravy na tomto námestí,“ pripustili z oddelenia rozvoja mesta a výstavby.

Projekt je predbežne rozdelený na tri etapy. Ak sa však podarí získať dostatok zdrojov na realizáciu celého projektu, obnova by mohla prebehnúť naraz, nie v etapách. Dĺžka prác by tak mohla trvať dva roky. Celkové náklady na revitalizáciu Kostolného námestia s Novou ulicou a drobnými bočnými uličkami sú vyčíslené na sumu vyše 2,6 milióna eur.

Kristián Krempaský

V skratke

záchrane mnohých slovenských Židov. Evanjelický farár Porubän vyzdvihol židovský národ, ktorý si dokázal počas dejín zachovať vieru vo svojom srdci. V závere všetci prítomní zástupcovia cirkví vyjadrili nádej, že podujatia tohto charakteru môžu byť účinným prostriedkom k zabráneniu prejavov extrémizmu v dnešnej dobe.

Informovala: tkkbs.sk

Farnosť Kežmarok dostala do daru relikviu Jána Pavla II. Osobne z rúk kardinála Stanisława Dziwisza, emeritného krakovského arcibiskupa a dlhoročného osobného tajomníka pápeža Jána Pavla II. ju prevzal v poľskom Krakove farár a dekan František Trstenský so všetkými kaplánmi, ktorí pôsobia v Kežmarku. Kardinál Dziwisz sa v rozhovore zaujímal o náboženský život na Slovensku a zaspomínal na niektoré svoje návštevy, napríklad na Mariánskej hore v Levoči, ale aj v ďalších slovenských farnostiach. Bol to práve pápež Ján Pavol II., ktorý v roku 1998 Chrám Svätého kríža v Kežmarku povýšil na baziliku. Kežmarskí kňazi po prijatí relikvie navštívili Centrum Jána Pavla II. a Sanktuárium Božieho milosrdenstva v Krakove, kde sa spoločne s prítomnými veriacimi pomodlili korunku Božieho milosrdenstva. Svoje putovanie zakončili v ružencovej záhrade v meste Ludzmierz pri Novom Targu, kde sa spoločne pomodlili ruženec svetla za farnosť Kežmarok.

Informovala: tkkbs.sk

S novým školským rokom sa deťom núka i pestrá paleta voľnočasových aktivít v rézii Centra voľného času Kežmarok (CVČ KK). Tohto roku sa v rámci času po škole môžu zúčastniť až 35-tich rôznych krúžkov. Prvýkrát sa v ponuke objavuje napríklad krúžok programovania. Zaujímavosťou je teraristika a ďalšie aktivity. Ukážku rôznych krúžkov bolo možné vidieť 4. septembra v areáli CVČ KK, ale aj v jeho vnútorných priestoroch.

Informoval: [Krištián Krempaský](http://kristian.krempasky.sk)

Hrady na Spiši sú s hlavnou letnou sezónou spokojné, najväčší nárast zaznamenali na Kežmarskom hrade. Riaditeľka Múzea v Kežmarku Erika Cintulová pre TASR uviedla, že od začiatku roka evidujú viac ako 43 500 návštevníkov, čo je o tretinu viac ako vlani. Počas júla a augusta pritom smerovalo na hrad približne 20-tisíc ľudí.

Informovala: [TASR](http://tasr.sk)

Dňa 8. septembra, na sviatok Narodenia Panny Márie, vymenoval pápež František nového diecézneho biskupa pre Spišskú diecézu. Stal sa ním prof. František Trstenský, doterajší farár a dekan v Kežmarku. Spišská diecéza tak dostala po takmer troch rokoch nového diecézneho biskupa, ktorý chýbal od dňa úmrtia Mons. Štefana Sečku 28. októbra 2020. Dňa 29. októbra 2020 bol Kolégiom konzultorov zvolený za diecézneho administrátora Spišskej diecézy Mons. Ján Kuboš, spišský pomocný biskup, ktorý takmer tri roky riadil diecézu. Novovymenovaný spišský diecézny biskup Mons. František Trstenský prijme biskupskú vysviacku v sobotu 21. októbra 2023 o 10.00 hod. v Katedrále svätého Martina v Spišskej Kapitule.

Zdroj: kapitula.sk

V pondelok 4. septembra sme otvorili základné a materské školy v meste. Základná škola Grundschule je zameraná na výučbu cudzích jazykov, prioritne jazyka nemeckej národnostnej menšiny, na základe čoho nemecký jazyk vyučujú od 1. ročníka tri hodiny týždenne. Taktiež začínajú prvákov učiť hravou formou jednu hodinu v týždni anglický jazyk. Na úvod žiakov pozdravil aj primátor mesta Ján Ferencák.

Ondrej Miškovič

Dňa 4. septembra sme otvorili školy v meste. V exteriéri Základnej školy s Materskou školou Nižná Brána majú parkovisko na bicykle spolu so stojanmi, aby žiaci mali možnosť chodiť do školy na bicykli a bezpečne si ich tam uschovať. Ako jediná škola v našom meste má zabezpečený bezbariérový prístup, v interiéri sú nainštalované dve schodiskové plošiny, ktoré zabezpečujú presun telesne postihnutých žiakov. Na otvorení sa zúčastnil Jozef Matia, viceprimátor mesta Kežmarok.

Ondrej Miškovič, foto: [Boris Švirloch](http://boris.svirloch.sk)

V prvý školský deň sme boli pri otvorení školského roka na Základnej škole Dr. Daniela Fischera. Dňa 4. septembra dvere tejto školy opäť otvorili svoje brány pre stovky žiakov. Škola nový školský rok zahájila tradičným privítaním prváčikov a spievaním vlastnej piesne. V mene samosprávy sa na slávnostnom otvorení zúčastnila i prednostka mesta Kežmarok Jela Bednárová.

Krištián Krempaský

Zo života zariadení pre seniorov v kocke

Október ako druhý jesenný mesiac je tematicky definovaný zjavne – zdôrazňuje úctu k starším. Pre Kežmarok boli seniori a ich život vždy podstatnou témou. V nasledovných riadkoch ponúkame čo-to z ich života v dvoch zariadeniach v meste.

Zariadenie pre seniorov a Zariadenie opatrovateľskej služby (ZPS a ZOS) svojim klientom poskytuje komplexnú starostlivosť dlhodobu. Priblížilo nám zopár skutočností z bežného života a aktivít tejto inštitúcie a jej klientov z posledného obdobia. A tiež výhľady do nadchádzajúcich dní.

„Po úplnej rekonštrukcii ZPS a ZOS sa zvýšil komfort ubytovania a trávenia voľného času. Kvalitu života našich seniorov sa snažíme naďalej zlepšovať, a to najmä ďalším vybavením zariadenia pracovními pomôckami, pomôckami na voľnočasové aktivity a zaškolením zamestnancov v prístupe a starostlivosti o klientov,“ zhodnotila Dana Bukovinová, riaditeľka ZPS a ZOS aktivitu za posledné obdobie a dodala, že tieto snahy zariadenie podporuje aj kultúrnymi podujatiami, besedami a ďalšími aktivitami.

V najbližšom období má zariadenie na pláne výstavbu domčeka pre dvanásť klientov. Šlo by síce o nižšiu mieru podpory, avšak pobytová sociálna služba by bola poskytovaná vo forme

tzv. inovatívnej komunitnej starostlivosti. Klientovi by takéto podmienky výrazne pripomínali prirodzené rodinné prostredie. Prostriedky by mohli prítiecť z tzv. plánu obnovy.

Novinkou je, že ZPS a ZOS má úmysel organizovať zájazdy s menšou skupinkou seniorov.

Stretnutie seniorov v Dennom centre na ulici Martina Lányiho.

Menšie skupiny predstavujú vyššiu flexibilitu, a tým možnosť častejších výletov. Na tento účel chce zakúpiť viacmiestne auto a prijať sociálneho pracovníka.

Pokiaľ ide o dianie v meste, podľa Bukovinovej sa ZPS a ZOS snaží doň seniorov zapájať pravidelne. Zúčastňujú sa na rôznych podujatiach – predovšetkým kultúrnych – ktoré mesto organizuje. V meste sa tak často deje v Dennom centre na ulici Martina Lányiho, kde sa k spoločným oddychovým aktivitám dôchodcovia zídu viackrát v mesiaci. Spomeňme, že mesto pre nich pravidelne premieťa filmy počas tzv. Senior kín v zníženej cene. Každý mesiac im tiež poskytuje príspevok na čiastočnú úhradu za poskytovanie pobytových sociálnych služieb v ZPS a ZOS.

Samotné ZPS a ZOS pre nich ponúka paletu aktivít. Z ponuky uvedme napríklad relaxačné cvičenia, tvorivé činnosti, tréningy pamäte, vedomostné a zábavné súťaže, literárne a kulinárske stretnutia, hranie rôznych spoločenských hier či posedenia.

Dlhoročná spolupráca s základnými a materskými školami prináša seniorom možnosť stráviť čas s deťmi, ktoré im spríjemňujú čas svojimi vystúpeniami. Najmä počas sviatočných dní. Niekoľkokrát sa spolu stretli aj na brigádach v záhrade.

Samotní seniori hodnotia poskytovanú starostlivosť zväčša pozitívne. Tvrdia, že v meste sa im žije dobre a v poslednej dobe si najviac pochvalujú novovzniknuté oddychové miesta s fontánami a vystúpeniami.

Text a foto: Kristián Krempaský

Rada školy Hotelovej akadémie Otta Brucknera reaguje

V septembrových Novinách Kežmarok bol uverejnený článok s názvom: Budúcnosti učňov hotelierstva v Kežmarku. Rada školy Hotelovej akadémie Otta Brucknera sa rozhodla reagovať na tento článok a ozrejniť, že nie je škola ako škola a nie je odbor ako odbor.

Ten, kto sa len trocha vyzná v problematike stredného školstva vie, že i napriek rovnakému zastrešeni škôl pod názov stredná škola nie je stredná škola ako stredná škola. Líšia sa svojím zameraním, formou štúdia či jeho obsahom.

Cieľom výchovy absolventa odboru hotelová akadémia nie je len vychovať kvalitného kuchára či zručného čašníka, ale vychovať človeka poznajúceho problematiku gastronómie a hotelierstva (v poslednom období ťažko skúšaných odvetví). Vychovať predovšetkým manažéra schopného takýchto skvelých odborníkov riadiť, rovnako ako riadiť celý proces súvisiaci so zabezpečením gastronomických a ubytovacích zariadení.

Je ťažké predstaviť si proces prípravy takýchto absolventov v duálnom vzdelávaní – ako sa výučba tohto odboru uskutočňuje v SOŠ Hotelovej v Hornom Smokovci. Vychádzame z vlastných skúseností a vieme, že rozsah a obsah učiva rozloženého do piatich ročníkov sa nedá v plnej hodnote „nahustiť“ do polovice.

Podľa našich skúseností je duálne vzdelávanie vhodné najmä v odboroch 6444 K čašník, servírka

a 6445 K kuchár, v ktorých sme aj my v spolupráci so zamestnávateľmi z nášho regiónu dosahovali dobré výsledky. No napriek tomu sa zriaďovateľ rozhodol umožniť žiakom v týchto odboroch študovať iba v iných školách.

Škoda, že tento princíp rozhodovania sa neuplatnil aj vo vzťahu k študijnému odboru 6323 K hotelová akadémia. Tento odbor sa mal vďaka kvalitným výsledkom vyučovať v škole s bohatou tradíciou, dosahujúcou v certifikovaných meraniach často nadpriemerné výsledky a s vysokou úspešnosťou uplatnenia sa absolventov na trhu práce doma a v zahraničí. Aj autor príspevku Budúcnosť učňov hotelierstva v Kežmarku patrí k absolventom našej školy. A mnohí ďalší sú úspešnými manažermi či pedagógmi. Na trhu práce sa uplatnili aj vďaka skúsenostiam získaným na pôde Hotelovej akadémie Otta Brucknera v Kežmarku.

Hotelová akadémia nikdy neodmietla a neodmieta korektnú spoluprácu so serióznym partnerom. Spolupracuje so školami a zamestnávateľmi v regióne. Žiaci majú možnosť počas štúdia

absolvovať rôzne vzdelávania a získať uznávané certifikáty. Od inštitúcií ako Slovenská barman-ská asociácia, Academy of Coffee, Junior achievement a Stageman. Študenti školy sa umiestňujú na popredných miestach v baristických, somelierskych či iných súťažiach – Cassovia Cup, Mladý somelier, Slovak barista Cup, Ekonomická olympiáda, jazykové olympiády a mnohé iné.

V minulom školskom roku škola zorganizovala aj medzinárodnú barmanskú súťaž Tatra Bartenders Cup v spolupráci s firmou Karloff, a. s., Matoni aj mestom Kežmarok.

Pre fungovanie každej školy sú dôležité efektívne riešenia aj v oblasti prevádzkových nákladov. Veľkým problémom našej školy je však takmer likvidačný komerčný nájom mesta za dve novšie budovy, ktoré mestu nepatrili a dostalo ich výmenou za pozemky s údajne odstránenou environmentálnou záťažou.

No uisťujeme kežmarskú verejnosť, rodičov i budúcich žiakov, že urobíme všetko preto, aby sme „hotelovku“ v našom meste udržali. A tým, ktorí nám veria, zabezpečili kvalitné odborné vzdelanie s možnosťou širokého uplatnenia.

Rada školy pri Hotelovej akadémii Otta Brucknera Kežmarok, editácia: Ondrej Miškovič

Kežmarok nabehne na nový systém parkovania

Jednou z oblastí, v ktorej Kežmarok potrebuje dosiahnuť efektívnejší manažment je parkovanie v meste. Aj vďaka podpisu perspektívnej zmluvy je riešenie už na stole. Čaká sa na krok rezortu informatizácie.

Presedláme z mincových automatov

V Kežmarku dodnes funguje systém spoplatneného parkovania zavedený pred niekoľkými rokmi. Postupom času sa síce osvedčil – najmä pre svoju jednoduchosť a bezprostrednosť – avšak situácia dospela do bodu, v ktorom možno skonštatovať, že systém je už súci na nahradenie.

Pri doterajšom spôsobe výberu poplatkov za parkovanie mesto používalo klasické automaty na mince. Tie mestu slúžili po dobu mnohých rokov, ale dnes už narážajú na technické limity. A v modernej dobe sa stáva ich použitie mierne zastaralým.

Kežmarok sa dlhodobo zameriava na uplatňovanie smart technológií a digitalizácie na samosprávnej úrovni. Do tejto mozaiky by po novom mal pribudnúť i nový, technologicky vyspelý systém. Úroveň parkovania posunie výrazne vpred.

Smart parkovanie

Len málo miest na Slovensku disponuje

parkovaním, ktoré kombinuje interaktívne parkovacie kiosky s možnosťou platby buď cez SMS alebo cez mobilnú aplikáciu. V praxi to funguje veľmi jednoducho – vodič transakciu uskutoční niekoľkými klikmi v telefóne.

Mesto Kežmarok sa medzi týmito samosprávami s podobnými riešeniami ocitne už čoskoro. Podpísalo totiž zmluvu na zavedenie smart technológií v meste. O výhodách, ktoré táto zmluva prináša sa dočítate v osobitnom článku v tomto čísle.

Jednou z jej najväčších devíz bude práve nový systém parkovania. Systém okrem už spomenutého prinesie i ďalšie prvky, ktoré sú v 21. storočí nevyhnutnosťou. V tejto fáze musí zmluvu ešte odobriť Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

Zmena zasiahne stovky parkovacích miest

Pripomeňme, že Kežmarok aktuálne disponuje dohromady 2923 parkovacími miestami. Ide pritom o parkovacie miesta na celom úze-

Parkovací automat s rampou pri futbalovom štadióne.

mí mesta okrem súkromných parkovísk. Vráťane neoznačených parkovacích plôch.

Z celkového počtu takmer troch tisícok parkovacích miest je vyše 800 spoplatnených, pričom štyri parkoviská sú vybavené závorami a ostatné miesta sú rozdelené do štyroch parkovacích zón, vyplýva z údajov oddelenia rozvoja mesta a výstavby. Tieto parkovacie miesta sa nachádzajú v centre mesta alebo v jeho tesnej blízkosti. A práve tých sa prechod na smart parkovanie dotkne najviac.

Text a foto: Kristián Krempaský

V meste pribudnú rádo vo desiatky nových nabíjaciech staníc pre elektromobily

Rastúci nárast elektromobility a s ňou spojený dopyt po elektrickej infraštruktúre núti samosprávy budovať siete nabíjaciech staníc. Elektromobily a plug-in hybridy sa stávajú čoraz bežnejšou súčasťou cestnej premávky. V Kežmarku bola doposiaľ táto oblasť na periférii. Mesto chce útlm prekonať – na tunajšie pomery masívnou – výstavbou nabíjaciech staníc.

Skromná infraštruktúra sa mohutne rozšíri

V súčasnosti Kežmarok disponuje dvoma elektrickými nabíjacími stanicami. Každá z nich má dva nabíjacie body, čo znamená, že z jedného panela možno dobíjať dve autá naraz. Jedna z nich leží v historickom centre, tá druhá pri sieti predajní na Tvarožianskej ulici. Veľký rozmach v náraste počtu áut s elektrickým agregátom – obzvlášť v poslednom roku, keď predaj elektromobilov stúpol najvýraznejšie – spôsobil, že dve stanice už nepostačujú.

Tento stav sa onedlho zmení. Kežmarčania ale i návštevníci mesta pocítia zmenu markantne. Pribudne totiž až 26 nových staníc s dvomi bodmi dobíjania. Mesto teda – spolu s terajšími dobíjacími miestami – bude dohromady disponovať až 56 nabíjacími bodmi.

Pokryjú takmer celé mesto

V projekte, do ktorého sa mesto pustilo je uvedené, že nabíjacie stanice chce rozmiestniť v jedenástich lokalitách. Mali by sa nachádzať na každom zo sídlisk, v blízkosti nákupných centier a historických pamiatok. Zabezpečí sa tak pokrytie tých najdôležitejších lokalít.

Radnica chce tiež popri skvalitňovaní infraštruktúry verejného osvetlenia vytvoriť predpoklady, aby sa v budúcnosti mohli ľahšie osádzať nové nabíjacie stanice. S napájaním priamo z pouličných lúčov.

Na ktorých uliciach bude možnosť dobíť elektromobil?

Predovšetkým početne zastúpených obyvateľov panelákov zaujíma, kam bude možno na dobitie auta zájsť. „Celkovo sa plánuje osadiť na 5-tich sídliskách 15 nabíjaciech staníc s 30-timi

nabíjacími bodmi a docieľiť tak, aby domáci obyvatelia nemuseli ďaleko chodiť nabíjať svoje vozidlá,“ uvádza sa v Projektovom zámere stavebno-technického riešenia nabíjacej infraštruktúry. Pôjde o tieto ulice: Karola Kuzmányho, Záhradná, Možiarska, Košická a Severná.

V poradí ďalší adept na osadenie staníc je historické centrum, kde je plán osadiť päť nabíjaciech staníc. Oblasť pamiatkovej rezervácie – tu spomeňme napríklad Kostolné námestie – bude tým činom disponovať desiatkou nových nabíjaciech bodov. Vyjde sa tak v ústrety turistom, ktorí budú môcť svoje auto dobiť len zopár krokov od najvýznamnejších kežmarských pamiatok.

Poslednou oblasťou, na ktorú sa chce mesto pri osázení nabíjaciech staníc kľásť zreteľ sú verejne dostupné miesta. Tie často navštevujú ľudia z okruhu. Celkovo šesť panelov s dvanástimi nabíjacími bodmi mesto osadí pri Centre integrovanej zdravotnej starostlivosti, športovej hale a zimnom štadióne. „Tie budú slúžiť nielen občanom žijúcim v blízkosti týchto miest, ale aj ostatným návštevníkom mesta,“ konštatuje sa v projektovom zámere.

Kristián Krempaský

Mapa kežmarského okresu z roku 1806 je už v predaji

Kežmarská informačná kancelária má k zakúpeniu unikátne mapy okresu Kežmarok. Nájdete v nich naše mesto tak, ako ho poznali naši predkovia.

Kartografický tím z Kyncelovej pripravil unikátnu porovnávaciu mapu okresu Kežmarok, ktorá poukazuje na historickú mapu Jána Lipského z roku 1806 v porovnaní s tou súčasnou. Významné kartografické dielo, skladajúce sa z 12 listov, pričom samotnú mapu tvorí deväť z nich, je jednou z najpresnejších máp 19. storočia. Ostatné listy kartografického diela hovoria o administratívnom rozdelení Uhorska a Sedmohradska. Na vtedajšiu dobu veľmi presnú a nezvyčajne podrobnú mapu vytvoril Ján Lipský, popredný európsky kartograf, rodák zo Sedličnej pri Trenčíne.

Kolorovanú medirytinu Generálnej mapy Uhorska z roku 1806 môžu obdivovať nadšenci máp a kartografie, ako aj historici z kežmarského okresu. Práve s touto mapou je porovnávaná súčasná mapa okresu Kežmarok z tvorby kartografického ústavu VKÚ Harmanec, s. r. o. „Na prvý pohľad sú badateľné rozdiely napríklad vo vyznačení sídiel. Kým Lipský bodovými značkami (symbolmi) vyjadruje predovšetkým hierarchiu, aby vynikli správne centrá oblasti, tak v mape VKÚ je zástavba vyjadrená plošným zákresom. Nadčasovosť Lipského mapy je aj v tom, že v nej

Unikátna mapa má limitovaný počet kusov. Poteší každého Kežmarčana doma i v zahraničí.

vyznačil napríklad kúpele, jaskyne, hostince, mlyny či samoty symbolmi, ktoré kartografia používa s malými zmenami dodnes,

ako to môžeme vidieť v súčasnej mape VKÚ,” povedal redaktor a kartograf Bohuš Schwarzbacher.

Porovnaním súčasnej mapy kežmarského okresu s mapou z roku 1806 sú viditeľné rozdiely, avšak presnosť a podrobnosť historickej mapy je obdivuhodná. Porovnávaciu mapu okresu Kežmarok kedysi a dnes je spracovaná v mierke 1:140 000. Služiť môže aj turistom na spoznávanie tohto regiónu. Mapa je veľmi vhodnou didaktickou pomôckou pre študentov či učiteľov. Bádateľ v nej nájde užitočné informácie o obciach, mestách i zaujímavých atraktívnych turistických miestach. Aktuálne zaujímavosti, ako aj historické informácie získava priamo v teréne regionálny projektový manažér Peter Sloboda.

„Aby mala mapa výpovednú hodnotu s aktuálnymi informáciami a historickými zaujímavosťami, počas tohto obdobia spolupracujeme s miestnymi samosprávami, kultúrnymi inštitúciami, s podnikateľmi v cestovnom ruchu a miestnymi turistickými organizáciami. Zpracovaním zozbieraných aktuálnych dát, zmien v krajine a nových možností z hľadiska cestovného ruchu do mapy pomôžeme zviditeľniť a zatraktívniť tento región aj vďaka unikátnej porovnávacjej mape Kežmarok kedysi a dnes,” uzavrel Peter Sloboda.

*Ondrej Miškovič,
mapa: VKÚ Harmanec, s. r. o.*

Problém? Dajte nám o ňom vedieť!

Spätná väzba od občanov je mesto vždy nesmierne dôležitá. Veľa problémov totiž samosprávy nemôžu riešiť čisto z toho dôvodu, že o nich nevedia. Podnety zo strany obyvateľov tak významne zvyšujú efektivitu práce obecných úradov aj kvalitu života v mieste, kde žijeme.

Naše mesto je zapojené do chytrej komunikačnej siete Muniopolis, vďaka ktorej máte vy, občania, možnosť využívať na nahlásenie akéhokoľvek podnetu rovnomennú mobilnú aplikáciu. Nie je potrebné chodiť nikam na úrad alebo telefonovať na príslušný odbor – všetko urobíte elegantne a rýchlo priamo zo svojho telefónu. Vedenie mesta sa tak vďaka vám o probléme včas dozvie a môže ho okamžite riešiť.

Ako to celé funguje?

Vďaka aplikácii Muniopolis môžete nahlásiť prakticky akýkoľvek problém – od povoleného dopravného značenia cez uvoľnený poklop kanála až po pretekajúce kontajnery, vznikajúcu

čiernu skládku alebo odstavený vrak auta. K hláseniu môžete jednoducho pridať aj fotodokumentáciu a tiež presnú lokalizáciu. Všetky tieto údaje veľmi pomáhajú rýchlemu vyriešeniu celého problému.

Vaše hlásenie spracuje najskôr dispečer Muniopolis, ktorý ho následne odošle na náš úrad priamo k zodpovednému pracovníkovi. Celý proces riešenia môžete sledovať v mobilnej aplikácii a budete teda hneď vedieť, ako náhle bude problém odstránený.

Vďaka Muniopolis sa k nám dostanú všetky vaše podnety

Zaslanie podnetov je, samozrejme, zadarmo, nezaberie prakticky žiadny čas a profi-

tujú z neho všetci v meste. Aplikácia Muniopolis však nie je len portálom pre sťažnosti – prostredníctvom nej môžete vedenie mesta tiež pochváliť a zasielať svoje konštruktívne podnety. A, samozrejme, máte vždy doslova po ruke aktuálne správy a oficiálne informácie.

Pokiaľ ešte nie ste prihlásení k odberu informácií z našej obce, môžete tak urobiť na <https://kezmarok.muniopolis.sk/registracia> alebo priamo v mobilnej aplikácii Muniopolis. Tá je k dispozícii pre iOS aj Android a je pre všetkých našich občanov úplne zadarmo.

**Zdroj: Muniopolis.sk,
editácia: Ondrej Miškovič**

Ružami si chcel nelegálne privyrobiť, skončil však s pokutou

Mestská polícia Kežmarok eviduje v poslednom období v centre mesta zvýšený počet vykonávania nelegálnych zbierok a nepovoleného pouličného predaja, ktoré nie sú vykonávané v zmysle zákona o verejných zbierkach.

Nedovolené zbierky vykonávajú najčastejšie občania Rumunská hlavne pred nákupnými centrami a na námestí. Na týchto miestach využívajú hlavne to, že sa tu nachádza zvýšený pohyb ľudí. Tieto osoby vyberajú finančné prostriedky vraj pre nepočujúcich a telesne postihnutých ľudí a pre chudobné deti, čo však nie je pravda. Tieto osoby vyberajú finančné prostriedky pre úzku skupinu osôb, ktorí z takejto činnosti profitujú. Mnohokrát sa preukazujú falošným certifikátom, na ktorom sú rukou dopísané vymyslené mená ľudí, ktorí vraj dali nejaký finančný príspevok, avšak ide iba o zlákanie ľudí na vy-

moženie určitej finančnej čiastky.

Prijmeš moju ružu? Avšak nie som miliónár...

Prípad z leta potvrdzuje vynaliezavosť týchto podnikavcov, kde 22 ročný občan Rumunská ponúkal hlavne na terasách reštaurácií ženám ruže, za ktoré si následne vypýtal jedno alebo dve eurá. Prostredníctvom mestského kamerového systému bola táto osoba v dennej dobe opakovane spozorovaná. Následne pri tejto činnosti príslušníkmi mestskej polície aj zadržaná. Preverovaním bolo zistené, že na takúto činnosť nemal po-

volenie a bol riešený v zmysle platných právnych predpisov.

Zbierku si radšej preverte

Mestská polícia žiada občanov, aby predtým ako dajú nejaké peniaze na dobročinné účely alebo niečo takto voľne kúpia, dôkladne si preverili, či finančná zbierka alebo pouličný predaj spĺňajú zákonom stanovené podmienky. Ak vznikne podozrenie na nekalú činnosť, je potrebné, aby okamžite kontaktovali mestskú políciu, ktorá takýto oznam preverí a podľa okolností prijme príslušné opatrenia. Týmito opatreniami chceme zabezpečiť, aby vykonávané zbierky, ako aj pouličný predaj boli riadne zaevidované a boli legálne, a aby vyzbierané peniaze skutočne skončili u tých, ktorí ich naozaj potrebujú. Na záver uvádzame, že vykonávaním nelegálnych zbierok resp. nepovoleným predajom sa osoby dopúšťajú priestupku na úseku podnikania podľa zákona NR SR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, za čo im môže byť uložená na mieste bloková pokuta až do výšky 33 Eur.

*Štefan Šipula,
náčelník mestskej polície*

Masívne zavedenie smart technológií v Kežmarku: mesto čaká sa na odobrenie štátom

Hneď niekoľko technologických oblastí v Kežmarku zasiahnu zreteľné zmeny. Pozitívne sa prejavujú najmä v svetle lepšieho poskytovania služieb obyvateľom. Mesto nedávno podpísalo zmluvu, ktorá doň vnesie celú sústavu úplne nových smart riešení.

Rozšírenie úsporného verejného osvetlenia, bezpečnosť pre chodcov navyše

Samosprávy musia v 21. storočí zohľadňovať dobu, v ktorej žijeme a z nej vyplývajúce potreby svojich občanov. Moderné inteligentné riešenia sú spôsobom, ako tieto potreby naplniť. V Kežmarku sa uplatnia hneď v päťici významných oblastí.

Prvou z nich je dobudovanie systému verejného osvetlenia. Mesto tým nadviaže na zavádzanie úsporného LED osvetlenia z predošlých rokov. Novinkou bude regulácia intenzity jasov svetiel podľa potreby, čo prinesie ďalšiu, sekundárnu úsporu.

S touto oblasťou úzko súvisí vybudovanie inteligentných prechodov pre chodcov. Dohromady ich má byť osem – na hlavných ťahoch v Smere na Poprad a Spišskú Belú. Po týchto cestách dennodenne jazdia nákladné autá a tranzitná doprava. Prechody dodatočne posilnia bezpečnosť chodcov a cestnej premávky.

Kamerový systém otvorí nové horizonty

Treťou a najvýznamnejšou oblasťou je inšta-

lácia nového digitálneho systému parkovania. O novom systéme smart parkovania v meste sa viac dočítate i v tomto čísle. Okrem iného prináša takýto spôsob parkovania aj vysoko účinnú elimináciu využívania parkovacích miest rezidentov návštevníkmi mesta.

Úzko s tým súvisí štvrtá technologická oblasť, v rámci ktorej mesto aktualizuje a rozšíri sieť kamerového systému. Hustejšie osádzanie kamier nielenže zlepši monitoring v intraviláne mesta, ale zvýši i bezpečnosť obyvateľov. Nový kamerový systém by totiž pre mesto znamenal nové možnosti. Zvýši pravdepodobnosť vyriešenia viacerých priestupkov. Poslúžil by i ako prevencia, aby k nim nedošlo. Možnosť odhľadnia priestupkov totiž významne stúpne.

Poctivé separovanie odpadu odmení triedičov

Tí, ktorí poctivo separujú, môžu rátať s ďalšími výhodami. „Přejdeme na systém QR kódov, vďaka ktorému budeme presne vedieť kto koľko odpadu vyprodukuje,“ priblížil primátor mesta Ján Ferenčák pre Kežmarský magazín. Po novom bude teda platiť jednoduchá zásada: Platíš len toľko, koľko komunálneho odpadu vy-

Bezpečnostná kamera, ktorá je súčasťou smart lavičky.

produkuje. Občanov bude systém podnecovať k tomu, aby sa vyhli nedôslednej alebo žiadnej separácii odpadu. Ak ho totiž nebudú triediť, priplatia si. Naopak, poctivým triedičom systém poplatky zníži a pošetrí rozpočet domácností.

Zmluvu za takmer 1,3 milióna eur podpísalo mesto ešte v lete. Teraz len čaká, kedy dá ministerstvo informácie projektu zelenú. „Podpisom tejto zmluvy sa Kežmarok zaraďuje k hŕstke miest v rámci Slovenska, ktoré si takýto smart technologický systém v meste môže vybudovať,“ skonštatoval Pavel Vrbičan, predseda predstavenstva spoločnosti DELTECH po podpise zmluvy. Podotkol, že spoločnosť začne s realizáciou prác ihneď po schválení zmluvy štátom.

Text a foto: Kristián Krempaský

Dôležité je vedieť sa s deťmi porozprávať

V školskom roku 2023/2024 bude Materskú školu Možiarska navštevovať 105 detí. Zástupkyňa riaditeľky Anna Malinová nám prezradila okrem iného i to, na čo by nemali rodičia zabúdať v prvých mesiacoch dieťaťa v materskej škole.

Výzvou pre materskú školu bude zapojenie sa do nových environmentálnych a prosociálnych projektov, ktoré budú rozvíjať a skvalitňovať vzdelávanie detí. „Vzhladom na to, že rozvíjame deti v oblasti lesnej pedagogiky, medzi veľký úspech radíme podporu projektu Od semienka k rastline, prostredníctvom ktorého sme si mohli zveľadiť záhradu kúpou vyvýšených záhonov, bylín, okrasných rastlín a plôtkov,“ povedala Anna Malinová.

Hlavným cieľom projektu je získať poznatky o ochrane prírody, vytvoriť si základné návyky ekologického konania, spoznávať prírodu a jej význam – že rastlina k svojmu rastu potrebuje svetlo, teplo, vodu a starostlivosť s láskou a citom. „Vnímať krásy prírody, vyskúšať si starostlivosť o rastliny sadením, polievaním, okopávaním, tešiť sa z vypestovaných plodov, ochutnať plody ovocia a zeleniny je

tým, čo si deti z tohto času odnesú asi najviac,“ zhrnula Malinová. Zároveň vytvorili aj novú aktivitu Deň studničky, ktorá bola realizovaná v mesiaci máj v školskej záhrade. Prostredníctvom nej sa deti dozvedeli, odkiaľ pramení voda do studničiek, prečo je dôležitá a následne hravou formou hľadali vodu v záhrade.

Materská škola naďalej plánuje deti vzdelávať v enviromentálnej výchove. „V blízkej dobe sa chystáme dokončiť hmyzí domček, ktorý vznikol odrezaním stromu v našej školskej záhrade a následne viesť deti k tomu, že zvieratá a hmyz potrebujú a majú svoj domček,“ priblížila plány materskej školy Malinová.

Rada nad zlato pre všetkých rodičov

Podľa Malinovej je dôležité, aby rodič so svojím dieťaťom rozprával o tom, čo ho v ma-

Aktivity pre najmenších na čerstvom vzduchu.

terskej škole čaká, a prečo je pre deti dôležitá a dobrá. „Hlavne netreba dieťa strašiť vetou ako napríklad: Keď nebudeš počúvať, pôjdeš do škôlky,“ zdôraznila v závere zástupkyňa.

Ondrej Miškovič, foto: archív školy

Zopár viet o výrube drevín. A ich náhradnej výsadbe

Výrub stromov v Kežmarku. Pútavá téma, okolo ktorej bývajú otázky. Aké faktory vstupujú do hry? Kto vydáva povolenie na výrub drevín a kedy ho netreba? Môže chorý strom dostať druhú šancu? Platí zásada jeden vyťatý strom za jeden zasadený? Nasledovné riadky sa témou zaoberajú v kocke.

Pri téme životného prostredia zvykne v spoločnosti z času na čas rezonovať tematika výrubu drevín. Obvykle sa tak deje, keď z verejných plôch miznú stromy, ktoré tam rástli desiatky rokov. Ako každá iná oblasť – aj výrub stromov má svoje jasné pravidlá. Možno však podotknúť, že je preregulovaná, čo spôsobuje nemalé časové prieťahy.

Či je už žiadateľ o výrub tých-ktorých drevín mesto, právnická osoba či fyzická osoba, platí, že žiadosť možno podať počas celého roka. „Výrub drevín sa vykoná prednostne mimo vegetačného obdobia, t. j. v termíne od 1. októbra do konca februára,“ uviedla Eстера Kapolková z úseku životného prostredia spadajúceho pod oddelenie rozvoja mesta a výstavby. Dodala, že počas vegetačného obdobia sa výrub môže vykonať len po jednoznačnom preukázaní, že na danej drevine nehniezdi chránený druh.

Za určitých podmienok výrub nie je potreb-

né odobriť. „Súhlas na výrub dreveniny nie je potrebný na dreveninu s obvodom kmeňa do 80 cm (meraných vo výške 130 cm nad zemou) rastúcu za hranicami zastavaného územia obce,“ konkretizuje Kapolková. Pri obvode kmeňa do 40 cm v intraviláne súhlas tiež netreba. Ide o dreveniny rastúce v ovocných sadoch alebo záhradách, invázne alebo rýchlorastúce dreveniny.

Keď je nutné výrub odobriť, nastupuje správny orgán štátnej správy v prvom stupni. V tomto prípade je ním mesto Kežmarok. Po podaní žiadosti spravídla nasleduje pojednávanie spojené s obhliadkou a ďalšie náležitosti, vrátane informovania dotknutých strán. Ak sa žiadosť schváli, súhlasným rozhodnutím dostáva výrub zelenú.

Na tomto mieste je potrebné podotknúť, že obciam, ktorých katastrálne územie leží v kežmarskom okrese takéto výrubu – na obecnej pôde – obyčajne schvaľuje mesto. Naopak,

Kežmarok si sám sebe výrub schváliť nemôže. Odobriť ho musí iná obec, napríklad Ľubica.

Mesto zväčša v súbehu s povolením výrubu nariadi aj náhradnú výsadbu. Vo všeobecnosti platí zásada, že za jednu vyrúbanú dreveninu by sa mali vysadiť tri ďalšie, prípadne na inom mieste. Ak už raz padne rozhodnutie, že sa ten-ktorý strom vyrúbe, ide o nezameniteľné riešenie – znamená to, že strom už nedostáva druhú šancu. Preto sa predtým zohľadní množstvo okolností.

Neraz však – ako spíname – v slede procesov vzniknú prieťahy so stratou času. „Spôsobuje ich nesprávne či neúplné vyplnenie žiadosti, a to neuvedenie obvodu kmeňa, druh a zdravotný stav dreveniny. Rovnako zlé vyznačenie v katastrálnej mape, prípadne chýba iný doklad umožňujúci identifikáciu dreveniny v teréne s vyznačením dreveniny,“ vymenúva Kapolková.

Po výrube však náhradné vysádzanie nastáva automaticky ihneď. „Mnohokrát si ľudia myslia, že po vyrúbaní dreveniny je okamžite vysádzaná náhradná výsadba. Tak to ale nefunguje. Náhradná výsadba mesta je starostlivo naplánovaná. Plánovanie zelene je aj súčasťou územného plánovania – mesto ma stanovený termín náhradnej výsadby za každý výrub dreveniny,“ uzatvára Kapolková opis ďalších procesov po výrube.

Kristián Krempaský

KAM V MESTE KEŽMAROK

KALENDÁR PODUJATÍ V ROKU 2023

OKTÓBER

2. 10. pondelok	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
3. 10. utorok	ZEM (ZAS)ĽUBENÁ: Prvá vlna transportov zo Slovenska – prednášajúci Matej Beránek, hudobný hosť Peter Duchnický, 18.00, kino Iskra
	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
4. 10. streda	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
5. 10. štvrtok	58. Literárny Kežmarok: slávnostné otvorenie pred budovou lýcea o 15.00, prechádzka mestom doplnená divadelnými scénkami o literátoch, ktorí v Kežmarku študovali a pôsobili, začiatky o 15.30/16.30/17.30 pred budovou lýcea, koncert Andrey Bučko band o 19.00 v drevenom artikulórnem kostole
	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

6. 10. piatok	Literárny Kežmarok: seminár venovaný Martinovi Kukučínovi a Alfrédovi Groszovi o 9.30 v mestskej knižnici, dielne tvorivého písania pre žiakov o 9.30 a o 13.00 v mestskej knižnici, vyhlásenie výsledkov celoslovenskej literárnej súťaže o 17.00 v kine Iskra
	Martin Kukučín - spisovateľ, humanista a svetobežník , vernisáž výstavy, 11.30, Výstavná sieň mesta Kežmarok
	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
7. 10. sobota	Martin Kukučín - spisovateľ, humanista a svetobežník , Výstavná sieň mesta Kežmarok
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
	34. ročník ĽANOVÝ KVIETOK OPEN , 10.00, MŠH V. Jančeka
	DANCE CUP POHÁR MESTA KEŽMAROK , 14.00, MŠH V. Jančeka
	1. MFK Kežmarok - TJ Tatran Liptovská Teplička U15 „B“ , 10.00, F1
	1.MFK Kežmarok - MŠK Spartak Medzilaborce , 14.30, F1
8. 10. nedela	1.MFK Kežmarok . MFK Slovan Sabinov U19 o 10.00, U17 o 12.15, F1
9. 10. pondelok	41. Kežmarská hudobná jeseň, v rámci festivalu Musica Nobilis , T. Krausz (Izrael) – flauta, R. Kubinová (ČR) – flauta, P. Matějová (ČR) – klavichord, 19.00, Mariánsky kostol
	Martin Kukučín - spisovateľ, humanista a svetobežník , Výstavná sieň mesta Kežmarok
	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

10. 10. utorok	Martin Kukučín - spisovateľ, humanista a svetobežník , Výstavná sieň mesta Kežmarok
	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
11. 10. streda	Martin Kukučín - spisovateľ, humanista a svetobežník , Výstavná sieň mesta Kežmarok
	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
12. 10. štvrtok	Martin Kukučín - spisovateľ, humanista a svetobežník , Výstavná sieň mesta Kežmarok
	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
	1.MFK Kežmarok - Stará Ľubovňa (pripravky), 14.00, F1 a F2
13. 10. piatok	Báthory - legendárny muzikálový príbeh krvavej grófký , 19.00, MskS, predaj vstupeniek: www.mskskkezmarok.sk
	Medzinárodný festival horských filmov - 31. ročník , 19.00, kino Iskra
	Martin Kukučín - spisovateľ, humanista a svetobežník , Výstavná sieň mesta Kežmarok
	Vynálezy - vedecká hračka , interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
	Pieninská stopa 2023 - 13 km, 30 km a 50 km , Červený Kláštor
14. 10. sobota	Medzinárodný festival horských filmov - 31. ročník , 19.00, kino Iskra
	Martin Kukučín - spisovateľ, humanista a svetobežník , Výstavná sieň mesta Kežmarok
	Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela
	Pieninská stopa 2023 - 13 km, 30 km a 50 km , Červený Kláštor
	1.MFK Kežmarok - ŠK Zemedar Poprad - Stráže U15 o 10.00, U17 o 11.45, F1
15. 10. nedela	Medzinárodný festival horských filmov - 31. ročník , 19.00, kino Iskra
	Pieninská stopa 2023 - 13 km, 30 km a 50 km , Červený Kláštor

16. 10.
pondelok
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok
Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

17. 10.
utorok
ZEM (ZAS)ĽUBENÁ: Židovské korene kresťanstva – prednášajúca Veronika Barátová, 18.00, kino Iskra

Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

18. 10.
streda
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea
Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

19. 10.
štvrtok
41. Kežmarská hudobná jeseň: Erik Rothenstein – Blázni z Chelmu a iné príbehy, klezmer hudba s moderným jazzom, 18.30, MsKS

Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

20. 10.
piatok
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

21. 10.
sobota
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

1.MFK Kežmarok – FK 1931 Hranovnica U15 „B“, 10.00, F1
1.MFK – OFK – SIM Raslavice, 14.00, F1

22. 10.
nedela
1.MFK Kežmarok – MŠK Spartak Medzilaborce U19 o 10.00, U13 o 11.45, F1

23. 10.
pondelok
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

24. 10.
utorok
ZEM (ZAS)ĽUBENÁ: Kresťanstvo a Judaizmus – prednášajúca Veronika Barátová, 18.00, kino Iskra

Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

25. 10.
streda
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

26. 10.
štvrtok
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

27. 10.
piatok
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

Kaviár alebo šošovica – bláznivá komédia o peniazoch, ukradnutej mŕtvoľe a čipernom dedkovi v našťudovaní kežmarských divadelníkov, 19.00, MsKS

Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

29. 10.
nedela
Nedľa s rozprávkou, divadlo RAMAGU: Čertova skala, 16.00, MsKS

30. 10.
pondelok
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

31. 10.
utorok
Martin Kukučín – spisovateľ, humanista a svetobežník, Výstavná sieň mesta Kežmarok

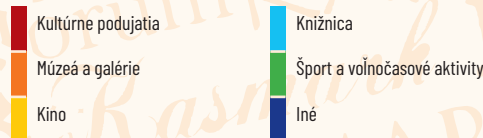
Vynálezy – vedecká hračka, interaktívna výstava nielen pre deti, Výstavná sieň múzea

Malé sochárske formy – výber z diel popredných slovenských sochárov, Galéria u anjela

Dušíčkový pochod, Kežmarok a okolie

1. 11.
streda
Svetloplachosť – filmové premietanie za účasti režisérů Ivana Ostrochovského a Pavla Pekarčíka, 19.00, kino Iskra

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ

Kežmarok Aréna – zimný štadión, Trhovište 4

Mestská knižnica, Hlavné námestie 64
pondelok, utorok, štvrtok, piatok: 9.00 – 12.00 a 12.45 – 17.00

Kino Iskra, Hlavné námestie 3

Výstavná sieň mesta Kežmarok, Hlavné námestie 64
pondelok – piatok: 9.00 – 17.00, do 15. 9. 2023
sobota: 9.00 – 13.00

MsKS – Mestské kultúrne stredisko, Starý trh 46

Výstavná sieň múzea, Ul. Dr. Alexandra 11
pondelok – piatok: 8.30 – 12.00, 13.00 – 16.30

Galéria u anjela, Starý trh 53
utorok – piatok: 12.00 – 18.00, sobota: 10.00 – 13.00

Kežmarský hrad, Hradné námestie 42
pondelok – piatok: 10.00 – 15.00

Múzeum bytovej kultúry, Hlavné námestie 55
pondelok – nedela: 9.00 – 12.00 a 13.00 – 16.00

Evanjelické lýceum, lyceálna knižnica, Hviezdoslavova 18
pondelok – piatok: 8.00 – 12.00, 12.30 – 15.30

Drevený artikulárny kostol, Ul. Hviezdoslavova
pondelok – sobota: 9.00 – 11.30, 12.30 – 16.30

Nový evanjelický kostol, Ul. Hviezdoslavova
pondelok – sobota: 9.00 – 12.00, 13.00 – 16.30

Hotel Hviezdoslav, Hlavné námestie 95

CVČ – Centrum voľného času, Generála Štefánika 47

MŠH – Mestská športová hala Vlada Jančeka, Nízná brána 8

Futbalový štadión F1, Trhovište 2

Futbalový štadión F2, Ul. Tvarožnianska

Kultúrne podujatia
v Kežmarku
online

naskenuj ma

facebook/www.kezmarok.sk

instagram/mestokezmarok

www.kezmarok.sk

KEŽMAROK

MODERNÝ • DYNAMICKÝ • HISTORICKÝ

Vnútroblok Južná čoskoro v novom šate. Nastupuje otázka jeho úplnej rekonštrukcie

Ubehol nejaký čas, odkedy sa na jednom z najväčších kežmarských sídlisk spustila rozsahom robustná rekonštrukcia. Jeseň je takmer v polovici a práce sú už čo nevidieť hotové. Do úplnosti skladačky však stále chýba jeden dielik. Je ním časť vnútrobloku na Ulici Karola Kuzmányho.

Nový charakter

Je to už vyše roka, odkedy zhotoviteľ – firma Merate, s. r. o. – prebral stavenisko na tzv. hornom Juhu. Nákladné a komplexné v práce za vyše 1,6 milióna eur realizuje na ploche vyše 26 tisíc m². Zdôraznime, že ťažisko celej rekonštrukcie spočíva v obnove parkoviska a chodníkov – tieto, aktuálne zavŕšené práce – sú najmarkantnejšie.

Celá obnova pozostáva z mnohých prvkov. Stačí sa prejsť po spomínanej lokalite – nové vodopriepustné chodníky a parkoviská, zábradlia, lavičky, stojany na bicykle či viac zelene. To všetko vytvorilo predpoklad na vytvorenie nových oddychových a stretávacích zón. A vďaka uplatneniu ekologických prvkov i kvalitnejšie miesto pre život. Tento fakt ilustruje i nová interaktívna chodníková fontánka.

Prihliadlo sa i na podnety občanov

Počas revitalizácie nastali i jemné zmeny. Možno skonštatovať, že sú podstatné. Prišli s nimi tamojší obyvatelia. Nikto iný totiž nepozná a nevyužíva priestory vnútrobloku tak často

ako oni. Ide o praktické detaily. Ich zakomponovanie sa pretavilo v dodatku k pôvodnej zmluve za takmer 220-tisíc eur.

Spomína sa v ňom napríklad úprava parkoviska na ulici Karola Kuzmányho či dostavba chodníka k bytovému domu č. 1507/5. Doplnila sa i podkladová vrstva betónu pod obrubníky – táto úprava zahŕňa i spätnú úpravu asfaltovaním. Pribúdajú i desiatky nových lúčok.

K celistvosti chýba ešte jedna ulica

K stopercentnému dokončeniu obnovy sídliska horný Juh sa Kežmarok ešte nedopracoval. V mozaike chýba dielik, ktorý môžeme nazvať časť vnútrobloku na Ul. Karola Kuzmányho. I keď ide o pomerne menšiu časť voči projektu ako takému, mesto už pripravuje projektovú dokumentáciu.

V tomto projekte by tak dodatočná revitalizácia plynulo nadviazala na už rekonštruovaných častí sídliska. Pripomeňme, že toto územie je vo vlastníctve obce Ľubica. Mesto bude v tejto veci s obcou komunikovať a rokovať.

Muž kráča po novom chodníku vedľa čerstvo obnoveného parkoviska vo vnútrobloku Južná.

Ráz obnovy by bol v takmer identickom prevedení v porovnaní s doterajšou obnovou. Zahŕňať má – podobne ako je to v prípade ulíc Južná a Obrancov mieru – obnovu chodníkov, výsadbu novej zelene, nové prvky detských ihrísk a drobnej architektúry. Z oddelenia rozvoja mesta a výstavby zároveň informovali, že ak by to územie dovolilo, na programe rozhodne bude aj rozšírenie parkovacích miest. „Vybudované budú aj nové stojiská komunálneho odpadu a rekonštrukciou prejde aj celé verejné osvetlenie a doplní sa kamerový systém,“ uviedli z oddelenia ohľadom pokračovania revitalizačných prác v budúcnosti.

Text a foto: Kristián Krempaský

Kežmarok sa usiluje získať prostriedky na obnovu vnútrobloku troch ulíc

Tri významné kežmarské ulice by sa mohli dočkať výraznejšej investície. Tá by poznateľne zmenila charakter niekoľkých sídlisk na nich. Ak by projekt uspel, všetky tri by prešli úplnou revitalizáciou – podobne ako je to v prípade finišujúcej rekonštrukcie Vnútrobloku Južná.

Súce na komplexnú obnovu

Trojica ulíc tvoriaca Vnútroblok Možiarska, Garbiarska a Nižná brána je domovom pre takmer tisíc obyvateľov. Tamojšie sídliská si po dlhšom čase vyžadujú komplexnú obnovu. Kežmarok vynakladá úsilie jednotlivé sídliská postupne a systematicky obnovovať. Tie vyššie spomínané by mohli v prípravnej fáze čoskoro dostať výraznú finančnú injekciu.

Okolie bytoviek na tamojších sídliskách je totiž už považované za súčasť adepta na dôkladnú rekonštrukciu. Stav tamojšieho prostredia si to preukázateľne vyžiadalo. Mesto má v tejto chvíli pre túto obytnú oblasť plán. Chce pre ňu vypracovať krajinno-architektonickú štúdiu s vizualizáciou a projektovú dokumentáciu. Vďaka nej by neskôr mohlo

začať riešiť revitalizáciu priestorov tamojšieho vnútorného bloku.

Zo zdrojov určených na regionálne projekty

Na vypracovanie spomínanej štúdie a projektovej dokumentácie mesto požiadalo o nenávratný finančný príspevok vo výške vyše 200-tisíc eur. Stalo sa tak v rámci výzvy, ktorú vyhlásilo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky. Určená je na prípravu regionálnych projektov.

Plán sa týmto krokom posúva do fázy predprojektovej prípravy. „Vypracovaním dokumentácie bude môcť mesto Kežmarok riešiť revitalizáciu priestoru vnútrobloku ulíc Možiarska, Garbiarska a Nižná brána, plochy

statickej dopravy a zelene,“ uvádza sa v žiadosti o príspevok na tento účel.

Zohľadní sa i ekologický aspekt

Tieto dokumenty budú slúžiť ako odrazový mostík pre ďalší postup. Určia podobu budúcných aktivít v danej lokalite. Už teraz však môžeme na základe Prehľadu vybraných investícií 2015 – 2022 v určitých kontúrach potvrdiť, že sa bude dbať na zvýšenie bezpečnosti dopravy – a to hlavne u chodcov a cyklistov. Nanovo sa zohľadní dopravná prevádzka, aby sa zvýšila jej priechodnosť.

Revitalizácia má zohľadniť aj ekologický aspekt, keďže hlavnou cieľovou skupinou sú nielen obyvatelia mesta, ale aj územie ako také. „Návrh pracuje s priepustnými materiálmi, ktoré umožňujú vsakovanie dažďovej vody. Snaží sa o jeho väčšie vizuálne a pocitové prepojenie s územím – priblížiť obyvateľom kontakt s vodou prostredníctvom terás, ktoré ponúkajú priestor pre aktivity a odpočinok v blízkosti vody,“ uvádza sa v prehľade.

Ak by sa projektu v tejto fáze podarilo uspieť, Kežmarok by bol opäť o čosi bližšie k ďalšiemu vynovenému sídlisku.

Kristián Krempaský,

Experimentovanie je tým, čo deti zaujíma najviac

Kežmarská učiteľka Janka Šišková nám porozprávala, ako sa dostala k písaniu pre malých bádateľov.

Aké knihy ste doposiaľ vydali?

Vydala som publikácie *Bádateľská čítanka* a *Bádateľský denník* – je to dvojica kníh, ktorú sme vydali pod hlavičkou Občianskeho združenia Vedecký brloh. Dvojica kníh, ktoré sa spolu dopĺňajú. V čítanke významní slovenskí vedci a vedkyne hovoria o svojej ceste za vytúženým povoláním a približujú každodennú prácu vedcov. *Bádateľský denník* je jej neoddeliteľnou súčasťou. Je to pracovný zošit s pokusmi, ktoré vedci navrhli exkluzívne pre Vedecký brloh. A ja som mu udala podobu tak, ako si vedíme denníky so žiakmi na mojich krúžkoch.

*Krst kníh *Bádateľská čítanka* a *Bádateľský denník*.*

Čo bolo ich námetom?

A čo impulzom pri ich tvorbe?

Dlhodobo pracujem s deťmi na prvom stupni základnej školy. Popri bežnej práci učiteľky vediem mojich žiakov k spoznávaní vedy. Znie to možno trochu zvláštne, ale deťom sa veda páči a veľmi rady ju spoznávajú. Je to, samozrejme, spoznávanie primerané veku. Takže my bádame, experimentujeme a skúmame všetko, čo je okolo nás. Využívame len dostupné pomôcky z kuchyne, z domácnosti, či zo zásuvky. Experimentovanie je tým, čo deti najviac zaujíma a následne prichádzajú od nich otázky: Prečo je to tak? Ako prírodné javy fungujú? Vieme to zmeniť? Ovplynúť? V čase online vyučovania sme sa rozhodli deťom vytvoriť čítanku a k nej *bádateľský denník* – aby mali ponuku experimentov a odpovede na otázky pokope a nemuseli ich dlho hľadať.

Dozvedeli ste sa pri písaní niečo, čo ste predtým nevedeli?

Uvedené knihy sme začali písať spolu s Máriou Zentkovou, vedkyňou zo Slovenskej akadémie vied, avšak osud to naplánoval úplne inak, a tak som v jednej chvíli na to ostala sama. Majka podľahla chorobe a knihu si už prečítať nestihla. Vo vedeckom brlohu mám

ešte jednu kolegyňu, Renátu Zolnaiovú, ktorá mi s dokončením pomohla. Sen sa tak stal skutočnosťou a knihy dnes už majú svojich čitateľov. Pri písaní sme riešili hlavne to, aby bol text vhodný a primeraný pre deti približne medzi ôsmimi až dvanástimi rokmi. Neskôr sme prešli celým procesom vydania knihy, a to bolo pre mňa naozaj niečo nové. Spolupráca s ilustrátorom, grafikom, jazykové korektúry, tlačiareň

a ďalšie úlohy. Bolo toho veľa, ale nebola som na to sama, a práve tieto administratívne záležitosti vyriešila spoluautorka.

Kde sa dá kniha zakúpiť?

Publikácie boli vydané s podporou predsedu vlády a vďaka tomu ich nepredávame, ale rozdávame. Napíšte e-mail na adresu: badatelskeknihy@gmail.com a knihu s denníkom darujeme každému záujemcovi. Knihy si tiež môžete stiahnuť v elektronickej podobe na stránke www.vedeckybrloh.sk.

Akú spätnú väzbu ste na knihy dostali?

Doteraz sme mali na knihy len pozitívnu spätnú väzbu. Dospelým aj deťom sa knihy s navrhnutými experimentmi páčia. Mnoho detí sa s formou *bádateľského denníka* stretlo prvýkrát. Páči sa im, že si môžu viesť záznam podobne ako vedci pri svojej práci.

Aké máte ďalšie plány? Pripravujete ďalšiu knihu?

Plánov mám veľa, času málo. Spolu so žiakmi sme vytvorili kalendár obľúbených experimentov. Ten chceme vydať koncom roka. A rada by som vydala zbierku overených pokusov v súlade so školskými osnovami. Uvidíme, kedy sa plán naplní. Dnes už viem, že sa to dá, tak verím, že ten správny okamih príde čoskoro.

Ondrej Miškovič,

foto: archív Janky Šiškovej

Kráľovské džadky zo Spiša študenti zapísali do knihy pre celý svet

Mesto Kežmarok v spolupráci so Strednou Odbornou školou Garbiarska 1 v Kežmarku sa zapojilo do projektu PES Group Cookbook.

Medzinárodná propagácia školy je to, čo bolo cieľom zapojenia sa do projektu. Úsek komunikácie a propagácie Mestského úradu Kežmarok mal za úlohu pripraviť podklady a vyhotoviť fotografie. A ťažšia úloha – pripraviť jedlo tak, aby bolo chutným v každom kúte sveta – bola už na žiakov. Použitý recept na toto tradičné a chutné jedlo bude publikovaný v knihe PES Group Cookbook Project, kde budú tradičné recepty z rôznych historických miest. „Pripraviť *Kráľovské džadky* zo Spiša bolo pre našich žiakov výzvou, zážitkom i dobrodružstvom. A navyše chutili skvele! Pri ich príprave sa tak snúbila moderná kuchyňa s prvkami tradícií, ktoré si v našom regióne stále udržiavame,“ povedal Jozef Kopkáš, majster odbornej výchovy.

Jedlo chudobných, ktoré chutí kráľovsky

Sú jedlá, pri ktorých nepočítate kalórie. Sú jedlá, pri ktorých sa pomocou lyžice a plného taniera spojíte s generáciami predkov, ktorí žili na matičke Zemi pred nami a jedli zemiaky varené na tisíc spôsobov. Z jedného hrnca, unavení a hladní. Takým jedlom sú napríklad *džadky*, ktoré časť Slovenska nazýva aj fučka.

Kedysi išlo o jedlo chudobných, no s troškou kreativity môžete *džadky* uvariť tak, že z nich bude lahodná pochúťka.

Recept na *džadky* spozná celý svet

Na prípravu potrebujeme: jeden až dva kilogramy zemiakov, soľ podľa chuti, sto gramov polohrubej výberovej múky, domácu údenú slaninu, jednu červenú cibuľu, sto gramov masla a mlieko.

Načistené a nakrájané zemiaky dáme variť do osolenej vody. Čakáme, kým sa trošku rozvaria. Potom ich zlejeme tak, aby sme na dne ponechali trochu vody a rozmixujeme ich na kašu. Do rozmixovanej kaše postupne pridávame hladkú múku tak, aby vznikla hustejšia hmota, ktorá sa odlepuje odo dna. Chvíľu povaríme pri stálom miešaní, následne necháme chvíľku postáť. Nakrájanú cibuľku spolu so slaninkou usmažíme dozlatista. Roztopíme maslo, aby sa nám hmota nelepila na ruky a tvarujeme guľičky. Hotový pokrm ozdobíme slaninkou a cibulkou. Podávame s pohárom mlieka.

Ondrej Miškovič

Inovovaný 58. ročník Literárneho Kežmarku

Doterajšie Literárne Kežmarky boli venované hlavne slovenským literárnym osobnostiam, ktoré sa v Kežmarku narodili alebo tu študovali či pôsobili.

Pracovníci kultúry tentokrát nerozhodovali sami, komu Literárny Kežmarok takpovediac zasvätiť, ale dali na výber pedagógom viacero mien s tým, že jeden jubilant bude Kežmarčan. A tak sa rozhodlo 58. Literárny Kežmarok venovať Martinovi Kukučínovi, ktorý sa narodil v roku 1860 a zomrel v roku 1928, a kežmarskému rodákovi Alfrédovi Groszovi.

Martin Kukučín

Meno Matej Bencúr pozná málokto – ale jeho pseudonym Martin Kukučín poznajú už aj žiaci základných škôl či z literatúry alebo z televíznych inscenácií. Vybavia sa im Mladé letá, Dom v stráni, poviedky Rysavá jalovica, Keď báčik z Chochoľova umrieť či Neprebudený.

Čo mal s Kežmarkom spoločné? V podstate veľmi málo. Rodičia ho dali študovať – chodil na gymnáziá v Revúcej, Martine a Banskej Bystrici. Po ukončení učiteľskej preparandie (ústavu) roku 1878 v Kláštore pod Znievom chcel ísť ďalej študovať, ale pre nedostatok peňazí začal učiť na ľudovej škole v rodnej Jasenovej, pričom vykonával aj funkciu kantora – speváka a organistu. Popri školských povinnostiach pripravoval súkromne zemianske deti na skúšky na kežmarské evanjelické gymnázium, zvané lýceum. A spolu s nimi aj on urobil v Kežmarku skúšky z 5. – 7. ročníka gymnázia v školských rokoch 1881/1882 až 1883/1884. V Kežmarku nebyval, prespal len v hostincoch.

A predsa sa tu stretávame s jednou možno tajomnosťou. Autorka článku počas svojich štúdií pomáhala svojmu vyučujúcemu hľadať v lyceálnom archíve dokumenty. V tom čase ešte bola lyceálna knižnica v správe Matice slovenskej. Do ruky sa jej dostali dva zošity so zvláštnym písmom a padla poznámka, že „tajné“ písmo používal práve Kukučín. Bol to jeho zošit? Nevieme. Vieme však to, že oba zošity záhadne zmizli a nevedno, kde sú.

Kukučín maturoval v Šoproni v roku 1885. Pôvodne chcel študovať evanjelickú teológiu v Prešporku (Bratislave), ale tam už bola silná maďarizácia – tak sa vybral študovať medicínu v Prahe, kde bolo silné slovanské zázemie a on sa ku svojmu slovenskému pôvodu nebojácne hlásil. Po skončení medicíny dostal miesto lekára v obci Selca na ostrove Brač v dnešnom Chorvátsku. Odtiaľ odchá-

dza do Južnej Ameriky a usadzuje sa v Chile. Po vzniku prvej Československej republiky navštívil svoju rodnú vlasť. Odtiaľ odchádza zase do Chorvátska, potom do Chile a napokon r. 1926 sa vracia do Chorvátska, kde aj umiera. Jeho pozostatky boli prevezené na Národný cintorín v Martine.

Alfréd Grosz

Alfréd Grosz sa narodil v Kežmarku 26. augusta 1885. Na detstvo si takto sám spomína: „Za mojich detských čias žilo v meste asi 4-tisíc obyvateľov. V roku 1889 mesto na-

Kežmarčania sa opäť stretli pri pamätníku profesora Alfréda Grosza aj v roku 2023.

pojili na železnicu, bol som malý, ale dobre si to pamätám, bola to ohromná udalosť. Stanica bola od mesta vzdialená. Večer sme tam chodievali na prechádzku. Odchod vlaku signalizovalo trojité zvonenie. Po treťom zazvonení sa pohla lokomotíva, volali sme ju mlynček na kávu, ale často sa prihodilo, že ju zastavil hlas vrátnika: Ešte čakaj, prichádza starý Krieger! A vláčik počkal zmeškaného cestujúceho. Raz vrátnik zadriemal v kostole a keď miništrant zazvonil, naplašil sa a zvolal: Tretie zvonenie! Ráčte nastúpiť! Bol z toho smiech po celom meste.“

Alfrédov otec bol riaditeľom kežmarského lýcea. Práve on malého chlapca naučil milovať prírodu a krásu Tatier. Ešte pred prvou svetovou vojnou získal Alfréd v Budapešti diplom na vyučovanie telovýchovy na stredných školách. Na kežmarské lýceum nastúpil v roku 1922. Neskôr učil aj na slovenskom gymnáziu. Na lýceu pretrvá-

vala tradícia, že niektorí vyučujúci chodili so svojimi žiakmi do Tatier. Rozhodol sa robiť to isté. Tatry poznal, ešte ako mladík zliezol všetky tatranské vrcholy. Raz sa na gymnaziálnom školskom tatranskom výlete zúčastnil jeden prvák. Nachádzali sa na snehovom poli v polovici cesty na Jahňací štít. Tu malý prvák zbadal neďaleko nás utekajúceho kamzíka a zakričal: Aha, aha, aha, pozrite – pes s rohami! Nečudujme sa, pochádzal z veľkého mesta a zvieratá vôbec nepoznali.

V Tatrách spravil Alfréd Grosz tisíce fotografií a stovky diapozitívov. Do tatranskej horolezeckej kroniky sa zapísal 119 prvovýstupmi a ôsmimi novými priestupmi v zimných podmienkach. Dokonca je po ňom pomenovaný aj žlab a pilier v severovýchodnej stene Slavkovského štítu. V nem-

čine mu vyšli dve knihy. Vysoké Tatry a Povesť o Vysokých Tatrách – tie sa preložili aj do slovenčiny.

Ako dobrovoľný hasič slúžil nepretržite 65 rokov. Poslednýkrát bol pri zásahu dokonca 82-ročný. A opäť jedna z jeho spomienok: „V roku 1920 začal horieť Nový evanjelický kostol. Je v blízkosti dreveného kostola a hrozilo, že sa chytí od iskier jeho šindľová strecha. Vyliezol na štít strechy, pomohol vyliezť aj kamarátovi a lanom vytiahli vedro vody. Pozerali, kde padajú iskry a hneď ich zalievali vodou a čiapkami, ktoré ponorili do vody. Kostol zachránili.“

Profesor Grosz zomrel 1. marca 1973 v Kežmarku. Nezomrel však v srdciach svojich študentov a rodákov, ktorí vytvorili park, pomenovaný po profesorovi Groszovi i profesorovu bustu. To všetko bude pripomínať pána profesora aj budúcim generáciám.

Nora Baráthová, foto: Lívia Jakšová

Predstavujeme vám porotcov Literárneho Kežmarku

Práce si starostlivo prečítali a v októbri sa tešia na spoločné stretnutie pod Tatrami v kruhu mladých autorov. V nasledujúcich riadkoch vám predstavíme porotu 58. Literárneho Kežmarku.

Monika Kompaníková, predsedníčka poroty

Narodila sa 1. septembra 1979 v Považskej Bystrici, vyštudovala malbu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Debutovala zbierkou krátkych próz s názvom Miesto pre samotu, za ktorú získala

Cenu Ivana Kraska za debut. V roku 2006 jej vyšla novela Biele miesta, nominovaná na cenu Anasoft litera 2007. Pod názvom Bela Mesta vyšla v roku 2010 v Srbsku. V roku 2010 vyšiel aj román Piata loď, ktorý získal cenu Anasoft litera a bol vyhlásený za najlepšiu knihu roka 2010. V roku 2013 vydala ilustrovanú knihu rozprávok s názvom Hlbokomorské rozprávky. Tvorbe pre deti sa ďalej venovala v knihách Kde je Ester N? (2019) a Koniec sveta a čo je za ním (2019). Poviedky a ďalšie texty M. Kompaníkovej boli preložené do viac ako desiatich jazykov a publikované v antológiách a časopisecky. V roku 2008 získala cenu Nadácie Tatra banky pre mladých tvorcov, bola členkou poroty Ceny Nadácie Tatra banky a Európskej ceny za literatúru. Hlbokomorské rozprávky sa stali jednou z kolekcie Najkrajšie knihy Slovenska za rok 2013, získali tiež cenu ministerstva kultúry za ilustrácie a dostali cenu Literárneho fondu v kategórii literatúra pre deti a mládež. Pracovala v knihkupectve a vydavateľstve Artforum, v súčasnosti je šéfredaktorkou novín Čo čítať? a stará sa o vydavateľstvo Denníka N. Na 33. ročníku Literárneho Kežmarku v roku 1998 získala prvé miesto v poézii v kategórii stredných škôl.

Valentín Šefčík, predseda poroty

Vyštudoval Pedagogickú fakultu Univerzity P. J. Šafárika v Prešove. Pracuje v školstve, je autorom literatúry pre deti a mládež: Kniha na vydaj (2000), Kamienky pri ceste (2007) a Basta fidi (2010) a iné.

Nerezignoval na obligátnu jazykovú hravosť súčasnej detskej poézie, ale používa ju uvážene a veľmi funkčne. Šefčíkove básne sú reflexívne i náládové momentky dotýkajúce sa vecí, ľudí, okamihov života, hodnôt, prírody. Jeho poézia je imaginatívna, jemná a zároveň hravá, má však aj svoje vážne a melancholické polohy. Nazerá na svet zo zorného uhla, aký je blízky deťom tesne predpubertálneho a ranopubertálneho veku. Je to teda poézia určená tej kategórii mladých čitateľov, pre ktorú sa dnes pôvodná poézia takmer nepíše.

Tamara Šimončíková Heribanová

Autorka próz Predavačky bublín (2010), Bola to len láska (2012), Malá doba ľadová (2014), Pendleri (2018, Cena SC PEN) a kníh pre deti Misia Eva, prísné tajné (2012, 2. miesto Knižná revue) a Misia Eva

v Thajsku (2014). Jej poviedky boli preložené a publikované v antológiách a časopisecky v Rakúsku, Holandsku, Srbsku, Česku, Portugalsku a na Taiwane. Študovala komunikačné vedy a žurnalistiku na Viedenskej univerzite, germanistiku na Univerzite v Utrechte a marketingovú komunikáciu na Univerzite Komenského v Bratislave. V roku 2020 obhájila na pôde Ústavu svetovej literatúry SAV dizertačnú prácu Kabaret, satira a občianska poézia ako potenciál odporu proti totalite (Dielo Ericha Kästnera vo Weimarskej republike). Osem rokov pracovala v časopise EMMA, jej rozhovory, reportáže, eseje a stĺpčky vychádzajú v ELLE Czech, GQ Portugal, VOGUE Portugal a VOGUE Czechoslovakia. Od roku 2011 je členkou Slovenského centra PEN, ambasádorkou literárneho geocachingového projektu Knihobežník a od roku 2013 členkou redakčnej rady literárneho dvojmesačníka pre mladú literatúru a umenie Dotyky. Tamara je organizátorkou literárnych workshopov, besied na základných a stredných školách, gymnáziách a univerzitách.

Zbyňo Džadoň

Hudobník, textár, spevák, herec a v neposlednom rade aj spisovateľ sa narodil 19. novembra 1970 v Kežmarku. Ako basgitarista pôsobil v hudobných skupinách Tri groše a Formát, ako spevák v skupine

Tatranka a Collegium SDS. V muzikáli Kráľ Dávid inscenovanom na Novej scéne v Bratislave účinkoval v úlohe Joába. Je autorom básnickej zbierky Výbľaby, početných textov a hudby a knihy pre deti Lara a nebo. „V mojej knihe pre deti som si dal meno Rudo, pretože som sa už od detstva chcel volať „normálne“. A nie Zbyňo. Dnes už so svojím menom problém nemám. Ktovie, možno som si zvykol a možno ma presvedčilo to ypsilon v strede. Ak by som sa mal charakterizovať jedným slovom, bola by to tvorivosť. Niekedy som taký kreatívny, že prekvapím aj samého seba. Občas aj pozitívne. Teším sa, že som sa naučil čítať a písať, pretože teraz môžem písať, čo mi napadne a potom si to aj po sebe prečítať.“

tať. Tak ako tento krátky text o mne. Myslím, že je to v poriadku. Koniec,“ charakterizuje sám seba Zbyňo.

Július Belan

Narodil sa v roku 1987 v Bratislave. Vyštudoval obchodnú akadémiu. Už od mala však vedel, že raz bude spisovateľom. Jeho sen sa splnil v roku 2013, keď debutoval so svojou rozprávkou knihou Kamaráti zo Snehuliakova 1. Po nej prišlo v roku 2015 pokračovanie Kamaráti zo Snehuliakova 2. V roku 2016 mu začala postupne vychádzať 4-dielna séria kníh o malom futbalistovi Prihraj, Carlos! Časom mu na jeho konto pribudli ďalšie knihy. Najnovšia je o hokeji – Dračie hokejky. Taktiež sa dal na dráhu tvorcu spoločenských hier, pričom jeho debutová hra Čoko Battle vyšla minulý rok. Neustále pracuje na nových príbehoch a písanie pre deti berie ako poslanie. Svojimi knihami chce podporiť čítanie u detí, rozvíjať ich fantáziu a zároveň hravým spôsobom prináša aj potrebné poučenia do života detí.

Jozef Brunclík

Študoval slovenský jazyk a históriu na Fakulte humanitných vied Vysokej školy pedagogickej v Nitre, neskôr na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Po absolvovaní

vysokoškolského štúdia krátko pôsobil ako učiteľ slovenského jazyka a literatúry i histórie, v roku 2001 nastúpil ako interný doktorand na Katedru slovenskej literatúry Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Momentálne je súčasťou kolektívu literárnej sekcie Katedry slovenského jazyka a literatúry FF UKF v Nitre. Od konca 90. rokov 20. storočia sa intenzívne zaujímal o lyriku medzivojnového obdobia so zacielením na poéziu katolíckej moderny. Podstatná časť jeho literárno-kritickej a recenznej práce bola zameraná na súčasnú podobu slovenskej literatúry a jej autorských individualít a žánrových podôb publikovaných textov. Stal sa aj laureátom niekoľkých literárnych súťaží na Slovensku, napr. Literárne Topoľčany, Literárne Šurany atď.

Zdroj: www.literarnykežmarok.sk,

foto: archív autorov

Archív prác, informácie a aktuálne dianie ohľadom Literárneho Kežmarku nájdete na webstránke:

www.literarnykežmarok.sk

Skautské dobrodružstvo ju priviedlo až do Južnej Kórei

Sabína Perignátová má za sebou vo svojom veku významnú skautskú skúsenosť v Južnej Kórei. Aký odkaz nesie jej cesta pre mladých nielen v našom meste sa dozvieme v rozhovore.

Ako dlho si skautka a čo ťa k tomu viedlo?
Skautujem od šiestich rokov a vďačím za to môjmu bratovi Jakubovi, prezývanému Knepi.

Aká bola tvoja cesta do Južnej Kórei a ako si sa tam dostala?

Už dlho som túžila po skautskom dobrodružstve, ktoré by bolo pre mňa nezabudnuteľné. A tak som sa pred dvoma rokmi prihlásila nevediac, čo ma čaká. Minulý rok som sa zúčastnila stredo-európskeho Jamboree v Prahe, ktoré ma dostatočne pripravilo na to celosvetové. Jamboree je celosvetové stretnutie skautov, ktoré sa organizuje každé štyri roky. Je to najvyššia akcia skautov. Tohto roku sa uskutočnilo v SaeManGeum v Južnej Kórei. Stretlo sa tu viac ako 50-tisíc skautov z viac ako 150 krajín. Tohtoročné motto bolo Draw your dream!, čo v preklade znamená Nakresli si svoj sen!. Motto nás sprevádzalo celým Jamboree. Jamboree je hlavne určené pre mládež od 14 do 17 rokov. Zo Slovenska sa zúčastnilo 86 skautov. Naša výprava sa delila na dve časti: prvý týždeň sme spoznávali hlavné mesto Soul a zvyšok času sme strávili na táborisku približne tri hodiny autobusom od Soulu. Prišiel nás navštíviť aj kórejsky prezident. Rozloha táboriska bola desať km². Všetko sa odohralo od 24. júla do 13. augusta. Mali sme pestrý program, napr. Zip-line, lanovú dráhu, ovládanie dronov, raftovanie, lezeckú stenu a jazdu na štvorkolkách. Prvý a posledný deň sa uskutočnila otváracia a záverečná ceremónia. Každý deň sme mali leteckú show, o ktorú sa postaralo deväť stíhačiek. Nadobudla som nové priateľstvá z Indonézie,

Talianska, Kene, Japonska a mnohých ďalších krajín.

Aký si mala najkrajší zážitok na tejto ceste?

Z Kórey si odnášam veľa spomienok, ale jedna z najlepších je ako sa na takom malom území dokáže stretnúť toľko mladých ľudí. A taktiež ako sme počas troch týždňov prežili tajfún Khanun či

Nové priateľstvá sú tým, čo robilo jej výlet výnimočným.

veľké horúčavy. Nie nadarmo sa riadime heslom: Buď pripravený! Na Jamboree sme mali aj príležitosť vymieňať si rôzne nášivky, šatky, typické oblečenie, ale aj rôzny merch [anglický slangový výraz pre tovar – pozn. red.], ktorý vznikol práve pre túto slávnosť. Ja osobne som si vymenila šatky alebo nášivky s krajinami ako sú napríklad Island, Malaysia, Maldivy, USA, Hong Kong a Co-

lumbia. Mojou najväčšou radosťou je vietnamský klobúk a takzvané japonské kimono "happi".

Čo ťa, naopak, sklamalo?

Najväčším sklamaním bol príchod tajfúnu spojený s evakuáciou do hlavného mesta Soul. Čakalo nás zrušenie dlho očakávaného programu a oddelenie od nových priateľov.

Ak by si mala niekomu odporučiť stať sa skautom, kvôli čomu by to bolo?

Skauting je dobrovoľné výchovné hnutie pre mladých ľudí. Má široký záber, ktorý ponúka fyzický, sociálny, charakterový a duchovný rozvoj.

Umožňuje spoznávať prírodu, skautov z celého sveta, učí samostatnosti, hodnotám. Celosvetové prepojenie, vzdelávanie detí a prežitie v prírode sú mojimi hlavnými dôvodmi, prečo ísť na skauting a nebyť len obyčajným skautikom z lesa – ako si to veľa ľudí o skautoch myslí.

Ondrej Miškovič,
foto: archív Sabíny Perignátovej

Kežmarčania držia spolu, že to svet nevidel

Mesto Kežmarok sa rozhodlo zapojiť do súťaže o Lidl Čistinku. Po veľkom úspechu v súťaži o Kaufland park môžeme pre mesto opäť získať miesto na oddych a rozvíjanie športu!

Kežmarčania aj minulý rok ukázali, ako vedú držať spolu a spojiť sa za dobrú vec. Ak mesto Kežmarok vyhrá, Lidl Čistinka by mohla vyrásť na Ulici Záhradná.

Čo je Lidl Čistinka?

Lidl Čistinka je mestský park tvorený štyr-

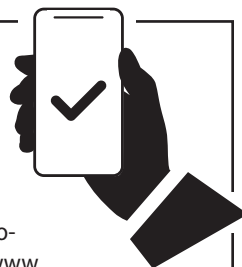
mi prepojenými modulmi zahrňajúcimi detské ihrisko, altánok so sedením na oddych a grilovanie, workoutové ihrisko, multifunkčné ihrisko s basketbalovými košmi, bránky na futbal a stôl na stolný tenis. Takto vyskladaný park dokáže pokryť potreby malých i veľkých.

Súťaž prebieha v čase od 11. septembra 2023 do 22. októbra 2023 na území Slovenskej republiky, a to prostredníctvom oficiálnej webovej stránky www.lidl.sk/cistinka.

Hlasovanie je zdarma. Na hlasovanie nie je potrebný žiadny kód. Nie je potrebné ani realizovať nákup v predajni Lidl – ako tomu

bolo v prvom ročníku súťaže. Hlasujúci sa najprv musí zaregistrovať na webstránke www.lidl.sk/cistinka prostredníctvom telefónneho čísla slovenského mobilného operátora. Jeden registrovaný hlasujúci môže v každom kalendárnom dni počas trvania súťaže odovzdať jeden hlas. Hlasovanie je registrovanému/prihlásenému hlasujúcemu umožnené každý kalendárny deň počas trvania súťaže.

Ďakujeme za každý hlas v súťaži!

Po stopách Friedricha Scholcza v našom meste

Friedrich Scholcz uzrel svetlo sveta 16. júla 1831 v dnes zaniknutej obci Ruskinovce a zomrel 25. októbra 1911 v Kežmarku, kde bol aj pochovaný.

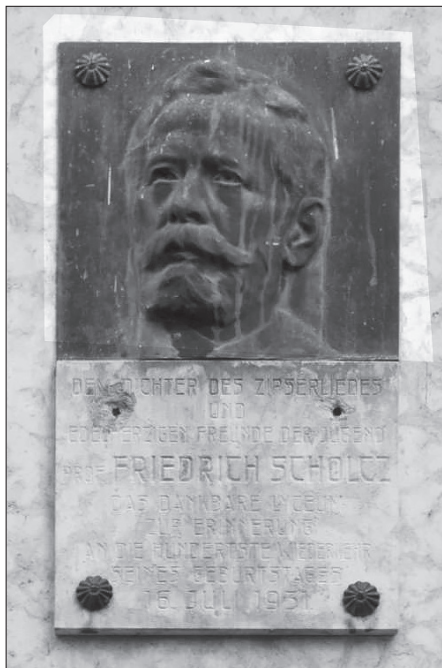
Stredoškolské vzdelanie absolvoval na kežmarskom lýceu, následne pokračoval v štúdiu teológie a filozofie na evanjelickom kolégiu v Prešove. Svoje vzdelanie zavíril na univerzite v Jene štúdiom teológie, literatúry, histórie a filozofie. Nadobudnuté bohaté vedomosti sa rozhodol odovzdávať mládeži, a tak zakotvil v Kežmarku – na svojej stredoškolskej alma mater. V nej 35 rokov vyučoval maďarčinu, nemčinu a dejepis. Spomeňme, že medzi jeho obľúbených žiakov patrili i Hviezdoslav.

Náhrobný pomník na starom cintoríne

Vzhľadom na jeho zásluhy i všeobecnú obľúbenosť sa krátko po Scholczovej smrti zrodila iniciatíva vybudovania dôstojného náhrobníku. O jeho umelecké prevedenie sa postaral bratislavský sochár Alois Rigele (1879 – 1940), ktorý patril medzi renomovaných umelcov. Jeho talent ocenil aj sám panovník, keď mu zadal úlohu na mramorový reliéf svojej zosnulej manželky Sisi v životnej veľkosti pre Modrý kostolík v Bratislave. Okrem toho vytvoril pomníky kráľovnej pre Salzburg a Viedeň. Jeho diela sa nachádzajú na verejných miestach vyše 50-tich miest a obcí Slovenska, Rakúska i Maďarska.

Mramorový portrét na cintoríne

Náhrobná stéla je vytvorená z pieskov-

Pamätná tabuľa na budove lýcea.

ca, kruhový reliéf s portrétom vysekal Rigele z bieleho mramoru. Pod ním sa nachádza reliéf smútiaceho študenta, symbolicky kladúceho na hrob palmovú ratolesť, ktorá je znakom víťazstva nad smrťou a symbolom vstupu do raja.

Palmový list dávali na sarkofágy už starí Egypťania, mal ju v rukách anjel oznamujúci smrť panny Márie. Aj ľudia na začiatku 20. storočia s ňou chodili na pohreby a návštevy hrobov. V pravej ruke drží mládenec kyticu kvetov, ktorých okvetné lístky padajú na hrob. Sú symbolom pomínelosti, lebo veľmi rýchlo uvádzajú a hynú.

Pamätná tabuľa na budove lýcea

Ďalší pamätník vznikol pri príležitosti stého výročia narodenia v roku 1931 (keď bolo aj dvadsiate výročie jeho úmrtia). Odhalenie pamätnej tabule na fasáde starej budovy lýcea sa uskutočnilo 4. októbra 1931. Slávnosti sa zúčastnili Nemci z celého Spiša, keďže teraz bol prezentovaný predovšetkým ako tvorca Spišskej hymny. Pamätná tabuľa pozostáva z bronzového reliéfu, ktorý vznikol odliatím sadrového portrétu od Rigeleho z roku 1913. Pod ním sa nachádza mramorová tabuľa s vysekaným nemeckým textom: „Básnikovi spišských skladieb a priateľovi mládeže ušľachtilého srdca, prof. Friedrichovi Scholczovi povďačné Lýceum na pamiatku storočného výročia jeho narodenín, 16. júla 1931.“

Pôvodná sadrová predloha je uložená v zbierkovom fonde Múzea v Kežmarku a vystavená v stálej expozícii Bytovej kultúry na Spiši.

Text a foto: Maroš Semančík, historik umenia Múzea v Kežmarku

Desider Belóczy – návrat vojnového hrdinu do Kežmarku

Alexander Belóczy bol riaditeľ obchodnej aj chlapčenskej meštianskej školy, pomohol založiť múzeum, v rokoch 1923 – 1927 zastával funkciu mešťanostu. Kto bol Desider?

Desider bol jeho syn. Patrí ku Kežmarčanom, ktorí bojovali na frontoch prvej svetovej vojny. Na rozdiel od mnohých iných už svoju vlasť viac neuzrel. Zomrel v cudzine, ale jeho ostatky napokon spočinuli na rodnej hrude. Tento rok uplynulo sto rokov od pohrebu mladého vojaka.

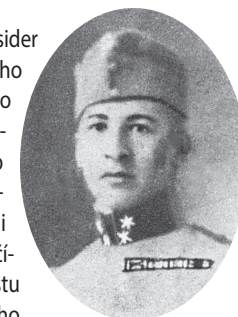
Desider Belóczy sa narodil 23. mája 1896 v Kežmarku. Po absolvovaní evanjelickej ľudovej školy v školskom roku 1906/07 postúpil na Štátnu chlapčenskú meštiansku školu. Po roku štúdia prestúpil na evanjelické lýceum, kde absolvoval sedem ročníkov a v školskom roku 1913/14 zmaturoval. Potom sa dobrovoľne prihlásil do armády netušiac, čo onedlho vypukne. Prvé týždne strávil v rodnom meste a pomáhal miestnej posádke. Po necelom roku priprav na jar 1915 odtiahol na bojisko, presnejšie do Haliče na území dnešného Poľska. Bolo to v dobe, keď v bitke pri Gorlici rakúsko-uhorská a nemecká armáda prelomili ruskú obranu. Desider ako člen 1. jazdeckej delostreleckej divízie puto-

val na územie Ruska. Ocitol sa v močaristej oblasti Rokitna. Za odvahu získal striebornú medailu za chrabrosť i povýšenie za práporčíka. Tu zotrval do vypuknutia Brusilovej ofenzívy v lete 1916. Situáciu následne zhoršil fakt, že na stranu Dohody prešlo Rumunsko, čiže Desiderovu jednotku prevelili inam. V bojoch sa opäť vyznamenal, dvakrát dostal vojenskú záslužnú medailu Signum laudis. Takisto získal hodnosť poručíka, zakrátko nadporučíka.

Keď Rumunsko uzavrelo v máji 1918 s Nemeckom mier, putoval do Talianska k rieke Piava, ktorá sa mu stala osudnou. Pri ťažkých bojoch bol 21. júna 1918 ranený. Švagrovi stihol zaslať pohľadnicu: „I keď ranený, ale predsa len ešte živý,“ ale 30. júna ako 22-ročný zraneniam podľahol a s vojenskými poctami ho pochovali v meste San Stino di Livenza.

Správa o smrti jediného syna rodičov zdrvila. Keďže obaja túžili uložiť pozostatky syna v rodnej zemi, snažili sa o ich prevoz do Kežmarku. Ten sa

podaril 7. mája 1923. „Desider sa vrátil domov do rodného mesta, k rodičom, ktorí ho roky túžobne čakali v žiari a slzách. Prišiel ticho a nemo, sprevádzaný tónmi umieračika a horúcimi bolestnými slzami. Spočíval na márach a svoju cestu viedol nie do rodičovského domu, ale na tichý cintorín. Och, ako inak si on i my predstavoval svoj návrat. Odpočívaj v pokoji s ostatnými hrdinami. Driem v blaženom pokoji v rodnej zemi tu pod nohami nádherných Tatier, ktoré si tak veľmi miloval.“ Posledné miesto odpočinku D. Belóczyho nájdeme na starom cintoríne i dnes. Biely náhrobný kameň s motívom vojenskej prilby s krídlami, mečom a dubovými vetvičkami stojí neďaleko centrálného kríža.

Historická fotografia Desidera Belóczyho.

Vladimír Julián Ševc, foto: Múzeum v Kežmarku

Chceme byť európskou komunitou športu

Kežmarok, Liptovský Mikuláš a Nový Targ spojí nový projekt. Zapojíme sa do kandidatúry na Európsku komunitu športu 2024.

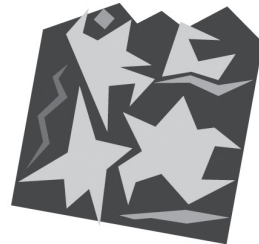
Tri mestá sa spojili, aby sa spoločne – ako Tatranská komunita – uchádzali o prestížne ocenenie Európska komunita športu. Kežmarok bude vystupovať v tomto spoločenstve ako hlavný partner a koordinátor spoločne s Liptovským Mikulášom a Novým Targom. Hlavnou úlohou každého partnerského mesta bude zorganizovať športové podujatie pre ostatné partnerské mestá. „Športových podujatí bude viac, aby boli zorganizované aj pre deti, dospelých, kluby, seniorov, zdravotne či aj telesne znevýhodnených. Môžeme sa tak tešiť na menšie podujatia aj väčšie podujatia a rôzne lokálne akcie, na ktoré budú pozvané partnerské mestá,“ povedal Dávid Cintula, referent športu.

Mesto Kežmarok navštívi európska komisia

Komisia v zložení štyroch komisárov a od-

borníkov na šport postupne navštívi všetky tri mestá a nakoniec zavíta aj do Kežmarku. V Novom Targu sa 16. októbra uskutoční privítanie primátom mesta, ako aj návšteva športovísk. V Liptovskom Mikuláši bude patriť doobedňajší program taktiež privítaniu na radnici a návšteve športovísk. V Kežmarku sa uskutoční záverečný raut, na ktorom si aj prevezmeme oficiálnu kandidatúru na Európsku komunitu športu.

Rozhodovanie bude mať v rukách komisia na čele s Hugom Alonsom, generálnym sekretárom ACES Europe. Ďalej sa predstaví členka predstavenstva ACES Europe Andrea Junger i zástupcovia ACES Španielsko Javier Alexander Linero Martinez a Antonio Garde Fernandez – Fontecha.

EURÓPSKA KOMUNITA ŠPORTU 2024

KEŽMAROK • LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ • NOWY TARG

Ondrej Miškovič, grafika: Progrup

Logo kandidatúry miest na Európsku komunitu športu.

Poľovníci v Kežmarku opäť pomohli

V nedeľu 10. septembra mesto opäť ožilo vôňou guláša, videli sme sprievod, či spoločne sa zúčastnili svätohuberstkej svätej omše v Bazilike sv. Kríža.

Obvodná poľovnícka komora a Okresná organizácia SPZ Kežmarok a Vojské lesy a majetky Slovenskej republiky, štátny podnik a mesto Kežmarok si pripravili 10. septembra pre Kežmarčanov na Hlavnom námestí už 11. Poľovnícky deň, ktorý bol venovaný deťom a mládeži. Počas celého dňa boli pre návštevníkov pripravené rôzne atrakcie. Pre najmenších malovanie na tvár, nafukovací hrad, lesná a poľovnícka pedagogika a nesmel chýbať pravý poľovnícky guláš, do ktorého varenia sa pustili aj zamestnanci mestského úradu.

Podujatie začalo svätohubertovskou svätou omšou v Bazilike svätého Kríža v Kežmarku, ktorú viedol biskup elekt František Trstenský. Po omši sa uskutočnilo požehnanie uloveného jeleňa a pokračovalo sa sprievodom

Mestský úrad Kežmarok mal na poľovníckych dňoch taktiež svoj tím. Cieľom tejto aktivity zamestnancov bolo pomôcť malým Kežmarčanom.

účastníkov poľovníckeho dňa ulicami mesta. Lovec jeleňa bol už tradične pasovaný a po dražbe skončil jeleň v rukách Janky Gantnerovej, ktorá podujatie zastrešovala v zastúpení primátora mesta.

Mohli sme si vypočúť imitáciu hlasov zveri, vidieť módnou prehliadku oblečenia pre poľovníkov a poľovníčky od návrhárky Marty Šulekovej, odovzdávanie poľovníckych vyznamenaní, ukážky práce psov, vystúpenie sokoliarov, ale aj folkloristov z Maguráku či skupinu Mafia Corner so Stylom.

Na 11. Poľovníckych dňoch sa uskutočnila zbierka, ktorá bola určená na charitatívne účely. Kežmarčania, poľovníci a návštevníci Poľovníckeho dňa tak opäť pomohli.

Text a foto: Ondrej Miškovič

Šiesty ročník Memoriálu Eduarda Laufera

Memoriál bol zorganizovaný pri príležitosti Pamätného dňa obetí holokaustu a rasového násillia. Uskutočnil sa v sobotu 9. septembra.

Memoriál zapadal do kontextu ekumenických podujatí v Kežmarku zameraných na históriu, kultúru a odkaz Židov pod Tatrami s názvom Zem (zas)ľúbená. Nadväzuje na Židovský kódex, čo bolo Nariadenie 1. Slovenskej republiky pod číslom 198/1941 o právnom postavení Židov, prijaté 9. septembra 1941 vtedajšou vládou Slovenskej republiky. Nakoniec viedlo k deportáciám a vyvražďovaniu židovského obyvateľstva v nemeckých koncentračných táboroch. Deň predtým si toto obdobie pripomenuli aj zapálením sviečok pri pamätníku na mieste, kde stála synagóga. Memoriál je nielen spomienkou na osobnosť Eduarda Laufera, záchrancu mnohých židovských rodín v Kežmarku v období druhej svetovej vojny, ale aj o poznaní prírody a histórie okolia mesta.

Trasa memoriálu viedla z námestia od Radnice pod Hotel štart. Odtiaľ pokračovala po náučnom chodníku na Jeruzalemský vrch vo výške 725 m. n. m., kde bola pri odpočívadle ukončená po uložení improvizovanej vrcholovej schránky. Nenáročný peší pochod sa uskutočnil za krásneho jesenného počasia.

Mikuláš Lipták, Stanislav Pavlarčík

TŠC TEMPO o.z. MŠK KEŽMAROK
60. výročie
34. ročník
Ľanový kvietok
Dance Cup
- Pohár prírodného mesta
7.10.2023 (SOBOTA) 10:00
MŠH V. JANČEKA, NIŽNÁ BRÁNA 17, KEŽMAROK

PRÍDTE POVZBUDIŤ SÚŤAZIACICH, OSLÁVIŤ NAŠE 60. VÝROČIE A ZAŽIŤ KRÁSU V TANCI

- 10:00 Otvorenie súťaže ĽANOVÝ KVIETOK vystúpením detí TŠC Tempo
- Bodovacia súťaž DETÍ, JUNIOROV a SOLO DIEVČAT v ŠT-LAT tancoch
  - Vyhlásenie výsledkov
- 14:00 Otvorenie súťaže DANCE CUP
- Bodovacia súťaž dospelých D, C, B v ŠT-LAT tancoch
- BAILA MAGIC dance group - Brasil Samba Show
- Vyhlásenie výsledkov

• Oslava 60. výročia založenia TŠC Tempo Kežmarok
• Vstupné: dospelí 15€, deti 8+ a dôchodcovia 10€

150 rokov organizovanej turistiky a horolezectva na území Slovenska a Vysokých Tatier

Jeseň je pre turistov trojmesačným sviatkom poskytujúcim nádherné výhľady a možnosť posledných túr pred zimnou uzáverou. V príspevku sa dočítate o viac ako storočnej histórii spolku po súčasnosť.

Počiatky organizovanej turistiky pod Tatrami

Dva roky po vybudovaní Košicko-bohumínskej železnice, ktorá umožnila rýchly nárast turistiky v oblasti Vysokých Tatier, bola v Smokovci ustanovujúca schôdza Uhorského karpatského spolku (UKS). Po jeho zániku v roku 1918 pokračoval v činnosti novozaložený Karpatský spolok so sídlom v Kežmarku. Tento spolok bol prvou turistickou organizáciou v Uhorsku i na Slovensku a jeden z prvých desiatich na svete. Spolok zanikol po druhej svetovej vojne na základe nariadení Slovenskej národnej rady.

Profesori kežmarského lýcea pozorne sledovali turistické dianie v Európe. V okolitých krajinách vznikali turistické spolky. Vznik UKS ovplyvnil článok v turistickom časopise, ktorý napísal rakúsky vojenský lekár Henrich Wallmann v roku 1971. Istý

čas pôsobil aj na Slovensku a navštívil aj Tatry. Začiatkom roka 1873 sa v Kežmarku začal vytvárať prípravný výbor na založenie turistického spolku. Vo výbore bol Egid Berzevici a Anton Döller. Ich snaha vyvrcholila 10. augusta 1873, kde na ustanovujúcej schôdzi v Smokovci založili nový turistický spolok. V čase založenia mal spolok 345 členov a jeho členská základňa sa postupne rozširovala. Najväčší počet evidovali v roku 1889 – takmer päťtisíc.

Cieľom UKS bolo vedecké poznávanie Karpát, najmä Vysokých Tatier a členmi boli okrem vedcov aj v tej dobe vynikajúci horolezci.

Sídlom spolku boli postupne mestá Kežmarok (1873 – 1888), Levoča (1884 – 1891), Spišská Nová Ves (1891 – 1918) a opätovne Kežmarok (1918 – 1945 ale už pod názvom Karpathenverien).

Súčasnosť na horách

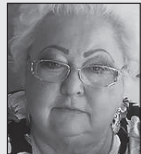
Po vzniku Československej republiky v roku 1918 vznikla aj nová organizácia, ktorá prebrala myšlienku ochrany prírody, propagácie turistických a horolezeckých aktivít v novovzniknutej Československej republike. Ich nástupcami v súčasnosti sú Klub slovenských turistov a Slovenský horolezecký spolok JAMES, ktoré majú už vyše storočnú tradíciu. I naďalej sa snažia v rámci svojich súčasných obmedzených možností budovať a modernizovať vysokohorské chaty, značkovať a udržiavať turistické chodníky.

Vysokohorské chaty poskytujú rôzne služby v oblasti ubytovania a občerstvenia turistom, horolezcom aj ostatným návštevníkom vysokohorského prostredia. Málokto si uvedomuje, že vysokohorská chata a hlavne jej zamestnanci poskytujú nezastupiteľnú pomoc všetkým, ktorí o ňu požiadajú. Či už v prípade úrazu, nevoľnosti alebo núdzového ubytovania. Tiež slúži ako vysunutá stanica horskej záchrannej služby i ako informačné stredisko Národného parku.

Ladislav Gancarčík

zdroj: wiki, editor: Ondrej Miškovič

Spomienky

Odchod Tvoj bol nečakaný, niet
Ťa už viac medzi nami.

Do večnosti odišla si spať, za-
plakal každý kto Ťa mal rád.

Už Ťa neprebudí krásny sen, na
cintoríne spíš si svoj sen.

Dňa 14. septembra uplynulo 1. výročie čo nás
opustila naša mamka, babička, sestra, teta,
švagriná a kamarátka **Zdenka Brunsteinerová
rod. Valeníčková.**

Kto ste ju poznali venujte jej tichú spomienku.
V očiach si odišla, no v srdci si ostala.

S láskou spomína dcéra **Karmen** s rodinou
a ostatná smútiaca rodina.

Podakovanie

Vážené Oddelenie dlhodobo chorých Ne-
mocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku,
rada by som vám touto cestou vyjadrila svoju
úprimnú vďaka za vašu neustálu starostlivosť,
úsilie a profesionalitu, ktorú ste poskytovali
môjmu partnerovi Ladislavovi Kredatusovi po-
čas jeho ťažkých časov choroby. Vaša pozornosť
a starostlivosť pre mňa znamenali omnoho viac,
než si viete predstaviť. Vo chvíľach, keď som sa
cítila zraniteľná a slabá, ste mi vždy boli všetci
oporou. Veľké ďakujem patrí pánovi primárovi
MUDr. Petrovi Bártovi, vedúcej sestre Mgr. Simone
Pavlikovej, všetkým lekárom, všetkým sestrič-
kám a ostatnému personálu. Vaša priateľská tvár,
ústretový postoj a ochota vypočuť si moje obavy
a otázky ma vždy upokojili. Vaša práca nie je len
o fyzickom pohodlí pacientov, a to si nesmierne vá-
žim. Ešte raz by som chcela vyjadriť hlbokú vďa-
ku celému tímu oddelenia dlhodobo chorých za
vašu oddanosť a starostlivosť o vašich pacientov.

Veľké ďakujem! Renáta Gladišová.

Oddýchnite si a vyhrajte!

**Redakcia Novín Kežmarok pre svojich čitateľov
pripravila súťaž o zaujímavé ceny.** Správne znenie
tajničky posielajte najneskôr do **10. októbra 2023** poš-
tou, alebo doručte osobne na adresu radnice: Noviny
Kežmarok, Hlavné námestie 1, 060 01 Kežmarok, prí-
padne emailom na noviny@kezmarok.sk. Uvedte svoje
meno, adresu, telefónne číslo a heslo „Súťažím s Novi-
nami Kežmarok“. Vyžrebovaný úspešný riešiteľ získa
propagačný materiál a najnovšie publikácie o našom
meste. Výhercu cien budeme kontaktovať telefonicky
a uverejníme na facebookovej stránke mesta.

*Tešíme sa na vaše odpovede a prajeme vám príjem-
né chvíle strávené riešením našej tajničky.*

Harmonogram vývozu TKO 2023

Rodinné domy

Párny týždeň: Pondelok – Slavkovská, Prie-
kopa, Streda – Jakuba Kraya, Štúrova, Kukučínova,
P.J. Šafárika, Kamenná baňa, J. Záborského, Jesen-
ského, S. Tomášika, Kláštorná, Ľubická cesta, Trho-
vište, Hradská cesta, Hradný vrch, Strelnica, Pod
lesom, Nižná brána č.2, Suchá hora, Gaštanová.
Piatok – Nižná brána (objekt kasárni).

Nepárny týždeň: Pondelok – Pradiareň, Gen.
Štefánika, Weinova. **Streda** – Poľná, Tehelňa, Biela
voda, Pod traťou, Pri zastávke, Nad traťou, Rázu-
sova, Komenského, Dávida Frölich, Zochova, Mi-
chalská, Nábrežná, Sihoť, Vyšný mlyn, Huncovská,
Cintorínska, Krvavé pole, Mučeníkov, Dr. Fischera,
Tatranská, J. Chalupku, I. Stodolu

Každý týždeň: Streda – Nová, Kostolné ná-
mestie, Fraňa Kráľa, Starý trh, MUDr. Alexandra,

Hlavné námestie, Hradné námestie, Piatok – Baš-
tová

Bytovky

Pondelok – Prieokpa, Severná, Pod lesom,
Nižná brána, Možiarska, Petržalská, Košická, Weil-
burská, Lanškrounská, Levočská, Bardejovská, To-
várenská, Baštová, Toporcerova, Záhradná, Hun-
covská, M.Lányho, Gen. Štefánika, Tvarožniarska,
Južná, Ivana Stodolu, Obrancov mieru, K. Kuzmá-
nyho, Garbiarska

Piatok – Prieokpa, Severná, Nižná brána, Pod
lesom, Petržalská, Lanškrounská, Levočská, Barde-
jovská, Košická, Weilburská, Nad traťou, Továren-
ská, Baštová, Toporcerova, Záhradná, Huncovská,
M. Lányho, Gen. Štefánika, Tvarožniarska, Južná,
Obrancov mieru, Ivana Stodolu, K. Kuzmányho,
Garbiarska, Možiarska

NEPREHLIADNITE

Mesto Kežmarok upozorňuje, že termín úhrady druhej splátky z dane nehnuteľnosti, dane za psa a miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je do 31. októbra. Správca dane je v prípade nedodržania termínu povinný vyrubiť úrok z omeškania za oneskorenú úhradu.

Ekonomické oddelenie MsÚ

Autor: Š. Tatarko	severo- americký štát	patriaci avalovi	1. časť tajničky	záporová spojka	kus (skr.)	Pomôcky: acoro, avans, Ril, Sohn, šlír.	bol v plameňoch, planul	pseudonym J. Kaisera	2. časť tajničky	hrča v dreve	japonská zberačka perál
praobyvateľ Polynézie						citoslavce radosného vzrušenia					
preddavok (bank.)						dymivá kys.sírova 3. časť tajničky					
nám patriaci					malba na omietku spoločník, priateľ						
odporovacia spojka, avšak				pochůtky z dužín plodov						koľko, po poľsky	popravca
obydlie, budova				sidlo v Čade staviteľ Archy				nikto, žiaden konflikt, hádky			
široká ulica, bulvár							zdroj pohybovej energie				
	priestor pre ovce s kolibou	syn, po nemecky potreba rybára						básnik (kniž.) šampión			
sutiny					priestor pri dome kovový odpad					nástroj na písanie	doktor medicíny
Adam (dom.)				ilovitá usadenina hlas vrany					prométiom (zn.) tenisový úder		
rímske číslo 51			zakryvať dánskych 80 ks					rumunská mena knokaut (skr.)			
zborovo (hud.)						súzvuk tónov					
listová zelenina						vrch nad Nitrou					

Noviny KEŽMAROK, mesačník, evidenčné číslo: EV 5329/16, ISBN 2453-7608, vydáva **Mestské kultúrne stredisko Kežmarok**, Starý trh č. 46, 060 01 Kežmarok, IČO: 00352179, dátum vydania 28. 9. 2023, ročník VIII., **adresa redakcie:** Hlavné námestie 26, 060 01 Kežmarok, e-mail: noviny@kezmarok.sk, tel.: +421 52 466 0211, **Tlač:** Alfa print, s.r.o., **grafika:** PROGRUP SK, s. r. o., **redaktori:** PhDr. Mgr. Ondrej Miškovič, LL.M., Bc. Kristián Krempaský, **autor titulnej fotografie:** PhDr. Mgr. Ondrej Miškovič, LL.M. **Distribuuje:** Lukáš Breuer. **V prípade nedodania novín kontaktujte:** 0911 212 431, náklad: 6 000 ks. Periodikum je pôvodne vydávané od roku 1993. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a korigovania príspevkov. Redakcia nezodpovedá za obsah inzerátov a letákov. Príspevky sú zverejňované bez nároku na honorár. Uzavierky sú k 10. dňu v mesiaci. **Upozorňujeme na zmenu adresy redakcie od 1. januára 2023.**

LEGENDY OŽIVAJÚ
Kávoholik - pražiarň kávy prináša

NAŠA CESTA K ZÁŽITKU Z KÁVY
Kávoholik

Alžbeta BATHORY

muzikál

J. Blahút · S. Palúch · S. Hudec B. · M. Rovňák
M. MAJESKÝ, P. TRNÍK, T. PALONDER, A. MOJŽIŠOVÁ, S. SOLDAN,...

KEŽMAROK | 13. 10. 2023
19:00 MSKS Kežmarok

Predpredaj vstupeniiek online: mskскеzmarok.sk, pokladňa MSKS

Hlavný reklamný partner: Partener:
respect.

MESTO KEŽMAROK A SLOVENSKÁ NÁRODNÁ KNIŽNICA
PRI PRÍLEŽITOSTI 58. LITERÁRNEHO KEŽMARKU
POZÝVAJÚ NA VÝSTAVU

MARTIN KUKUČÍN

SPISOVATEĽ, HUMANISTA, SVETOBEŽNÍK

6. - 31. 10. 2023
VÝSTAVNÁ SIEŇ MESTA KEŽMAROK, HLAVNÉ NÁMESTIE 64.

SRDEČNE POZÝVAME NA VERNISÁŽ VÝSTAVY,
KTORÁ SA USKUTOČNÍ 6. 10. 2023 O 11.30 HOD.

www.kezmarok.sk www.visitkezmarok.sk

Nedeľné rozprávkové popoludnie

29. október 2023
16.00 hod.

ČERTOVA SKALA

Mestské kultúrne stredisko Kežmarok
Vstupné: 3 €

XXVII. medzinárodný hudobný festival
MUSICA NOBILIS
2. - 9. október 2023

Mestské kultúrne stredisko Spišská Podhradie – Obecné kultúrne stredisko Smižany
Mestské kultúrne centrum Spišská Nová Ves – Mesto Spišské Vlachy – Mesto Poprad
Obec Markušovce – Múzeum Spiša Spišská Nová Ves – Mesto Kežmarok
v spolupráci s občianskym združením Musica nobilis
Festival z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

Pondelok, 9. október 2023 ..... 19.00 hod
Kežmarok, Mariánsky kostol
TAMI KRAUSZ flauta (Izrael)
RADKA KUBÍNOVÁ flauta (Česká republika) a. h.
PETRA MATĚJOVÁ kladivkový klavír (Česká republika)
Salon Portraits
Beethoven, Rejcha, Voříšek, Hummel, Kuhlau

Zmena programu a účinkujúci vyhradená!

Mesto Kežmarok a Slovenská národná knižnica
požívajú na

Literárny KEŽMAROK

58. ročník

venovaný

105. výročiu úmrtia **Martina KUKUČÍNA**

~ slovenský spisovateľ a súkromný študent kežmarského lýcea ~

50. výročiu úmrtia **Alfréda GROSZA**

~ kežmarský rodák, pedagóg, historik a prírodovedec ~

5. – 6. 10. 2023

Štvrtok 5. október

PRED BUDOVOU LÝCEA, HVIEZDOSLAVOVA 18
15.00 hod.

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE 58. LITERÁRNEHO KEŽMARKU

PRED BUDOVOU LÝCEA, HVIEZDOSLAVOVA 18
15.30/16.30/17.30 hod.

DRAMATIZOVANÁ PRECHÁDZKA MESTOM

PO STOPÁCH LITERÁTOV, KTORÍ V KEŽMARKU ŠTUDOVALI A PÔSOBILI

ZUŠ A. Cígera, N. Baráthová – E. Šavelová
• divadelnými scénkami a hudbou ožijú ulice a domy, ktoré sú späté s osobnosťami a označené pamätnými tabuľkami
• trasa povedie cez Hviezdoslavovu ulicu na Hlavné námestie, Kostolné námestie, cez Ulicu MUDr. Alexandra do Groszovho parku (nákupné stredisko Bažant), späť pred budovu lýcea

DREVENÝ ARTIKULÁRNY KOSTOL

19.00 hod.

ANDREA BUČKO BAND

koncert

Piatok 6. október

MESTSKÁ KNIŽNICA, HLAVNÉ NÁMESTIE 64
9.30 – 11.30 hod.

SEMINÁR VENOVANÝ MARTINOVI KUKUČÍNOVI A ALFRÉDOVI GROSZOVI

MARTIN KUKUČÍN – SVETOVÝ SLOVÁK
PhDr. Mária Rapošová, Literárne múzeum Slovenskej národnej knižnice

KEŽMARSKÝ RODÁK PROF. ALFRÉD GROSZ

PhDr. Nora Baráthová, historička a spisovateľka, doplnené výstavou o živote a diele A. Grosza

NAD TATROU SA BLÝSKA

180. výročie kodifikácie štúrovej spisovnej slovenčiny
Mgr. Pavol Máťuš, Slovenská národná knižnica

MESTSKÁ KNIŽNICA, HLAVNÉ NÁMESTIE 64

9.30 – 11.30 hod.

WORKSHOPY TVORIVÉHO PÍSANIA SO SPISOVATEĽMI

Eva Raffajová, poetka a pedagogička
Zbyňo Džadoň, hudobník, textár, spevák a herec

VÝSTAVNÁ SIEŇ MESTA KEŽMAROK
HLAVNÉ NÁMESTIE 64

11.30 hod.

VERNISÁŽ VÝSTAVY MARTIN KUKUČÍN

SPISOVATEĽ, HUMANISTA A SVETOBĚŽNÍK

Výstavný projekt Slovenskej národnej knižnice

MESTSKÁ KNIŽNICA, HLAVNÉ NÁMESTIE 64

13.00 hod.

WORKSHOPY TVORIVÉHO PÍSANIA SO SPISOVATEĽMI

Eva Raffajová, poetka a pedagogička
Tamara Šimončíková Heribanová, spisovateľka, novinárka a moderátorka

KINO ISKRA, HLAVNÉ NÁMESTIE 3

17.00 hod.

VYHLÁSENIE VÝSLEDKOV CELOSLOVENSKEJ LITERÁRNEJ SÚŤAŽE

- prednes víťazných prác porotcami súťaže
- ocenenie víťazov
- predstavenie nových porotcov Zbyňo Džadoňa a Júliusa Belana v slovo-hudobnom vstupe